

Statsforvalteren i Nordland

Rapport 6/2022

Nordlaanten Staatehaaltoje
Nordlánda Stáhtaháldadiddje

Inn på tunet i Nordlandskommunene

Sluttrapport 15. desember 2022

Tittel : Sluttrapport
Dato : 15. desember 2022
Forfatter : Ingrid Roaldsen
Rapportnummer : 6/2022
ISBN : 978-82-8429-013-3

2

Emneord : Inn på tunet, grunnskole og fagfornyelsen
Utgiver : Statsforvalteren i Nordland
Antall sider : 55
Ansv. sign : Monica A. Iveland

Sammendrag : Dette er sluttrapporten for Nordlands nasjonale Inn på tunet-pilotprosjekt som er ett av fire pilotprosjekter tilknyttet Inn på tunet-løftet 2. Statsforvalteren i Nordlands tverrfaglige prosjektgruppe har gjennomført arbeidet av pilotprosjektet som har rettet seg mot elever i grunnskolen, i tråd med føringer fra styringsgruppen. I sluttrapporten kan du lese om effektene av prosjektet, gjennomføring av fellestiltakene, foreløpige resultater fra følgeforskningen, samt status og erfaringer fra arbeidet i pilotkommunene; Hadsel, Meløy, Sortland og Vågan. Innledningsvis beskrives bakgrunn for pilotprosjektet i Nordland, samt hvorfor og hvordan arbeidet skal videreføres frem mot skoleårets slutt i juni 2023.

Forside- og baksidefoto: Kathrine Pedersen, Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringen.

Innhold

Innledning.....	5
Bakgrunn	5
Valg av pilotkommuner og erfaringskommune.....	5
Gjennomføring av pilotprosjektet <i>Inn på tunet i Nordlandskommunene</i>	6
Utsatt arbeidsfrist i Nordland	6
Effekter av pilotprosjektet i Nordland	7
Alle pilotkommunene har godkjente tilbydere.....	8
Inn på tunet som et forebyggende tiltak for barn og unge.....	8
Den største barrieren er ikke økonomi	8
Tverrfaglig samarbeid er en suksessfaktor	8
Møteplasser for erfaringsutveksling	9
Status fellestiltak.....	9
Tiltak 1 Oppstartsseminar	9
Dag 1 Inspirasjonsdag	9
Dag 2 Workshop for kommunene	10
Tiltak 2 Studenter ved Master grunnskolelærerutdanningen ved Nord Universitet	11
Tiltak 3 Film om fagfornyelsen.....	12
Tiltak 4 Film om hvordan bli godkjent Inn på tunet-tilbyder	12
Tiltak 5 Inn på tunet-kurs for gårdbrukere	13
Tiltak 6 Midtveisseminar	14
Dag 1.....	14
Dag 2.....	15
Tiltak 7 Utvikle digitale ressurser i samarbeid med Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringa	15
Tiltak 8 Etablere nettverk av Inn på tunet-koordinatorer i Nordland.....	16
Innspill fra kommunene i Nordland	16
Dialog med Nordland fylkeskommune	17
Dialog med de regionale kompetansekantorene (RKK)	17
Workshop på avslutningskonferansen	18
Arbeidet videre.....	19
Tiltak 9 Avslutningskonferanse og Inn på tunet-uka	19
Dag 1.....	20
Dag 2.....	21
Tiltak 11 Følgeforskning.....	22
Foreløpige resultater	22
Resultater pilotkommunene	24

Beskrivelse av pilotkommunene	25
Organisering av arbeidet	26
Hadsel kommune.....	26
Meløy kommune	27
Sortland kommune	27
Vågan kommune	28
Resultater	29
Hadsel.....	31
Meløy	32
Sortland	33
Vågan	34
Planer fremover	36
Hadsel.....	36
Meløy	36
Sortland	36
Vågan	37
Tabell 4 Tips til andre kommuner fra pilotkommunene	37
Gjennomførte møter med kommunene	37
Status erfaringskommune Bodø	38
Formidling.....	38
Veileder for barn og unges psykiske helse	39
Økonomi	39
Finansieringsplan	40
Revidert budsjett	40
Prosjektrekskap	41
Vedlegg.....	42
Vedlegg 1 Program Oppstartsseminar	42
Vedlegg 2 Program Midtveisseminar	46
Vedlegg 3 Program Avslutningskonferanse	50
Referanser	55

Innledning

I denne sluttrapporten presenteres resultatene og effektene av arbeidet i det nasjonale pilotprosjektet *Inn på tunet i Nordlandskommunene* som har vært gjennomført i perioden 2020-2022. I tillegg vil det redegjøres for det videre arbeidet med Inn på tunet i de utvalgte pilotkommunene og i Nordland ellers, etter at arbeidet avsluttes. I Nordland har arbeidet vært gjennomført av den tverrfaglige prosjektgruppen hos Statsforvalteren i Nordland, som har rapport til styringsgruppen og til de som har finansiert arbeidet; Landbruksdirektoratet (Inn på tunet-løftet 2) og Nordland fylkeskommune.

Prosjektgruppen som ledes av Ingrid Roaldsen (Landbruks- og reindriftsavdelinga) består av: Eirik Arntsen (Oppvekst- og velferdsavdelinga), Linn Sund og Julie Tangen (Helse- og vergemålsavdelinga). I tillegg har Nina Skille som leder Statsforvalterens Forum Barn og unge bidratt i arbeidet, sammen med medarbeidere fra kommunikasjon, økonomi og landbruks- og reindriftsavdelinga. Styringsgruppa ledes av assisterende statsforvalter Monica A. Iveland og består av Katrine Erikstad (avdelingsdirektør landbruks- og reindriftsavdelinga), Guri Iversen (avdelingsdirektør oppvekst- og velferdsavdelinga), Morten Sundnes (fylkeslege og avdelingsdirektør helse- og vergemålsavdelinga), Merete Troli (avdelingsdirektør kommunal og beredskapsavdelinga) og Linda Helén Haukland (fylkesråd for næring). I pilotperioden har det vært gjennomført 6 styringsgruppemøter og en rekke prosjektgruppemøter. Styringsgruppen har vært fornøyd med fremdriften i prosjektet og har gitt positive tilbakemeldinger på det arbeidet som har vært gjennomført.

Bakgrunn

I desember i år avsluttes alle de fire nasjonale pilotprosjektene som har blitt gjennomført som en del av [Inn på tunet-løftet 2](#), en satsing som ble bestemt i jordbruksoppgjøret 2019. Det har vært gjennomført pilotprosjekter hos fire statsforvalterembeter med ulike tema; demensomsorg (Oslo og Viken), grunnskole (Nordland), videregående skole (Møre og Romsdal), og psykisk helse- rus- og arbeid (Vestland). Pilotprosjektene hadde til hensikt å kartlegge hvilke utfordringer kommuner, fylkeskommuner og NAV møter når de skal kjøpe Inn på tunet-tjenester. I tillegg skulle pilotprosjektene gjøre en vurdering av kostnader og kvalitet ved bruk av Inn på tunet-tilbud sammenlignet med tilsvarende tilbud.

Da tildelingen av Inn på tunet-pilotprosjektene ble offentliggjort i november 2020 sa daværende landbruks- og matminister Olaug Bollestad følgende:

«Inn på tunet er et tilbud som vi ønsker at enda flere skal få glede av. Målet med Inn på tunet er å bidra positivt til helse, utvikling og trivsel for den enkelte bruker. Å sørge for at kvaliteten på tjenestene er på topp, krever at vi utvikler og forbedrer dem hele tiden. Nettopp det skal disse fire pilotprosjektene bidra til.»

I Nordland har pilotprosjektet vært rettet mot et tilbud til elever i grunnskolen. Inn på tunet er et tilbud som ofte benyttes til elever med individuell opplæringsplan (IOP) og gjerne til elever som av ulike årsaker ikke finner seg til rette på skolen. I dette prosjektet ønsket vi at Inn på tunet i størst mulig grad skulle benyttes som et allmennpedagogisk tilbud til elevene, da gjerne til et eller flere klassetrinn. Fagfornyelsen i grunn- og videregående skole som nylig er iverksatt, gir mange muligheter for å benytte gården som en arena for læring. Eksempelvis vil de tverrfaglige temaene slik som bærekraft, folkehelse og livsmestring, være mulige koblinger til Inn på tunet-gården, i tillegg til mange av de øvrige kompetansemålene.

Valg av pilotkommuner og erfaringskommune

Inn på tunet-løftet skulle gjennomføres i samarbeid med 2-5 ulike kjøpere som i liten grad hadde benyttet seg av Inn på tunet-tjenester tidligere. Dette skulle gjerne være i samarbeid med 1-2 kjøpere som hadde mye erfaring med kjøp av Inn på tunet-tjenester for erfaringsdeling

(www.landbruksdirektoratet.no). I Nordland valgte vi følgende sammensetning av fire pilotkommuner med ulik erfaring med kjøp av Inn på tunet-tjenester:

Hadsel: Ingen godkjente Inn på tunet-tilbydere ved oppstart, men vist interesse for tilbudet gjennom bl.a. deltakelse på en rekke tiltak i regi av Statsforvalteren i Nordland. Et av disse var blant annet informasjonsmøte til administrasjon og politikere, samt et eget møte med gårdbrukere. Hadsel hadde også deltatt på studietur om Inn på tunet.

Meløy: Hadde tre godkjente Inn på tunet-tilbydere ved oppstart og ønsket gjennom sin deltakelse i pilotprosjektet å forankre tilbudet politisk og administrativt slik at det kunne benyttes mer strategisk og systematisk i arbeidet for barn og unge i kommunen.

Sortland: Kom inn som erstatter for en annen kommune som valgte å takke nei til å delta i prosjektet. Hadde ingen godkjente tilbydere ved oppstart og lite kunnskap om Inn på tunet.

Vågan: Hadde to godkjente tilbydere av Inn på tunet ved oppstart, hvorav den ene utelukkende har hatt tilbud til personer med demens og den andre har i tillegg hatt et tilbud til mindre grupper av elever med individuell opplæringsplan.

6

I tillegg inviterte vi Bodø kommune til å delta som erfaringskommune på bakgrunn av deres årelange tilbud blant annet til kommunens 3. klassinger på Bodin 4H-gård som også er godkjent Inn på tunet-gård.

Gjennomføring av pilotprosjektet *Inn på tunet i Nordlandskommunene*

Et pilotprosjekt har til hensikt å prøve ut noe i en begrenset skala for så å gjennomføre dette i en større eller full skala. I gjennomføringen av pilotprosjektet *Inn på tunet i Nordlandskommunene* har vi derfor vært opptatt av at forsøket skulle være så nært opp til virkeligheten som mulig.

Prosjektgruppens arbeid har derfor vært å støtte opp om kommunenes arbeid gjennom felles tiltak og felles møteplasser for erfaringsutveksling og kompetanseheving.

Imidlertid har pilotprosjektet vært gjennomført i en tid preget av pandemi og restriksjoner knyttet til fysiske møter mellom mennesker. Dette har vært utfordrende, i og med at Inn på tunet i stor grad handler om møter mellom mennesker og mellom mennesker og dyr på en gård. Fellestiltakene og mye av arbeidet i pilotkommunene har blitt justert underveis slik at det har vært gjennomførbart med de til enhver tid gjeldende restriksjoner. Mange av aktivitetene, både fellestiltak og i pilotkommunene, har blitt tilpasset digitale plattformer. Like fullt har pilotkommunene gitt gode tilbakemeldinger på at samarbeidet med prosjektgruppen hos Statsforvalteren og pilotkommunene seg imellom har fungert godt. Dette til tross for at første og eneste gang alle involverte i pilotprosjektet har vært samlet fysisk på et sted, var på avslutningskonferansen i Svolvær i november 2022.

En annen utfordring som pilotprosjektet erfarte og som har medført endringer i arbeidet, var at Bodø kommune valgte å trekke seg som erfaringskommune for pilotkommunene i prosjektet. Dette betød at pilotkommunene ikke kunne dra veksler på de mangeårige erfaringene som Bodø kommune har med å tilby Inn på tunet til elever i grunnskolen. Heldigvis har pilotkommunene i større grad enn først planlagt, delt erfaringer seg imellom og brukt hverandre som erfaringskommuner. I tillegg valgte prosjektgruppen å arrangere en felles studietur for pilotkommunene til flere andre kommuner i Oslo og Viken, for å lære av disse. Som følge av de ovennevnte endringene vedtok styringsgruppen et revidert budsjett for prosjektet. Dette er presentert i sluttrapportens del som omhandler økonomi.

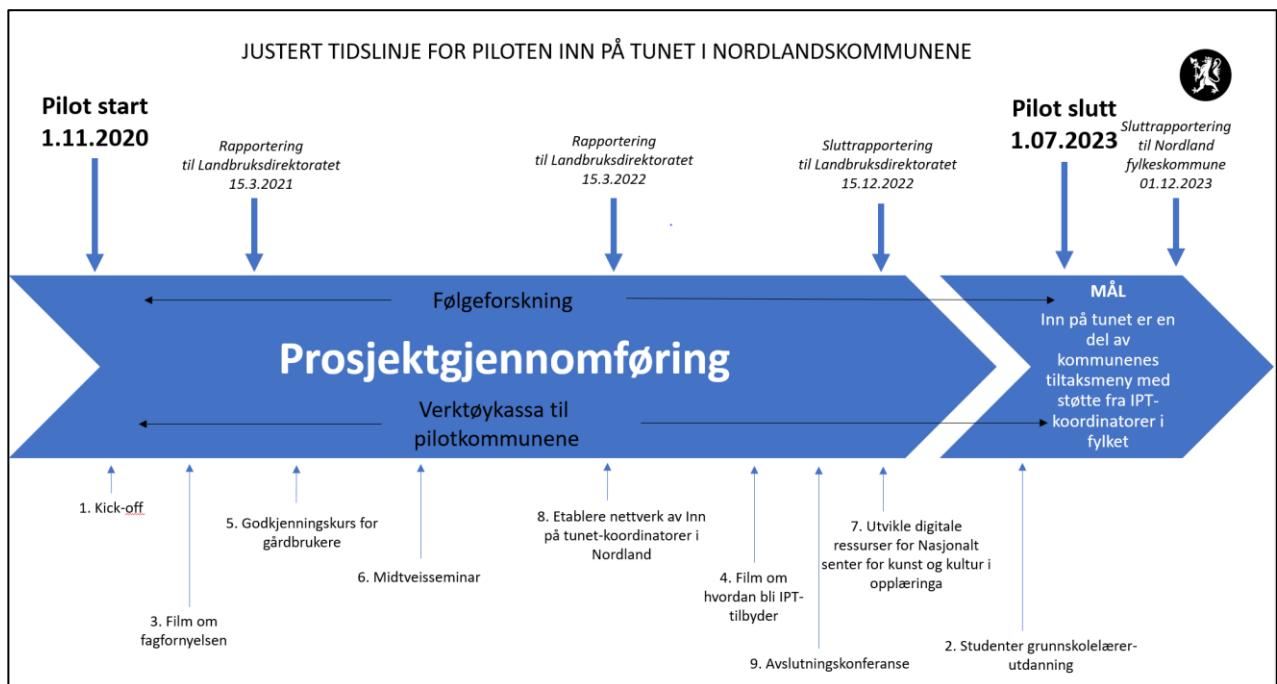
Utsatt arbeidsfrist i Nordland

Statsforvalteren i Nordland tok utgangspunkt i erfaringene med vårt mangeårige prosjektarbeid med Inn på tunet da vi utviklet vår søknad om å få gjennomføre ett av de fire pilotprosjektene i Inn på tunet-løftet. En av erfaringene vi hadde gjort oss, var at Inn på tunet er et tidkrevende arbeid både når det gjelder å få rekruttert gårder som ønsker å bli godkjente Inn på tunet-tilbydere, men ikke minst

arbeidet med å informere kommunene om tilbudet, for så å få dette forankret administrativt og politisk. På bakgrunn av våre erfaringer, mente vi at en pilotperiode på to år var for knapp for å høste erfaringer fra kommuner som i liten grad tidligere hadde kjøpt Inn på tunet-tjenester. I tillegg skulle arbeidet i Nordland rettes mot et tilbud til elever i grunnskolen, noe som betød at vi i perioden fra oppstart i 2020 til avslutning i 2022, kun ville få med et helt skoleår (2021/2022).

Etter dialog med både Landbruksdirektoratet og Nordland fylkeskommune som finansierer pilotprosjektet i Nordland, ble vi enige om å forlenge arbeidet i pilotkommunene i Nordland ut skoleåret 2022/2023. Det skal ikke bevilges ytterligere midler til forlengelsen av pilotprosjektet, men pilotkommunene får muligheten til å benytte restmidlene i pilotprosjektet, begrenset oppad til finansieringen hos Nordland fylkeskommune på 770 750 kr. Statsforvalteren i Nordland vil imidlertid bidra med ressurser i form av arbeidstimer hos prosjektgruppa. Det vil bli laget en egen sluttrapport til Nordland fylkeskommune der også det siste halve årets arbeid redegjøres for, med frist 01.12.2023.

Landbruksdirektoratet har også gitt oss godkjenning til at følgeforskningen som er tilknyttet vårt prosjekt også fortsetter i tråd med arbeidet i kommunene, slik at vi sikrer at de erfaringene som gjøres i pilotkommunene fra januar til juni 2023 blir vitenskapelig dokumentert. Tiltak 2 som gjennomføres i samarbeid med Nord universitet, får også fortsette ut juni 2023. Dette fordi vi først høsten 2022 fikk rekruttert to studenter som ønsket å skrive sin masteroppgave i tilknytning til grunnskolelærerutdanningen, om Inn på tunet. De skal levere sin oppgave i mai 2023. Vi vil derfor også forsøke å gjennomføre et informasjonsopplegg for de øvrige grunnskolelærerstudentene ved Nord universitet våren 2023. I sum vil utsettelsen av vårt arbeid bidra til ytterligere kunnskap og erfaringer fra pilotkommunene som kan bidra til å løfte Inn på tunet i sin helhet.

Figur 1 Justert tidslinje som viser tiltakene i den rekkefølgen de har blitt gjennomført og ny dato for pilotprosjektets slutt.

Effekter av pilotprosjektet i Nordland

Arbeidet med pilotprosjektet *Inn på tunet i Nordlandskommunene* i perioden fra oppstart i januar 2021 til avslutning i 2022, kan vise til en rekke effekter. Disse effektene er relatert til resultater i pilotkommunene og beskrives mer detaljert i sluttrapportens del «Resultater i pilotkommunene»

samt foreløpige resultater fra følgeforskningen. I det følgende oppsummeres det vi anser som noen av de viktigste effektene av arbeidet.

Alle pilotkommunene har godkjente tilbydere

Ved oppstart hadde kun to av fire pilotkommuner godkjente tilbydere. Ved rapporteringstidspunktet i desember 2022 har alle kommunene godkjente tilbydere. Hadsel har fått to godkjente tilbydere og Sortland en. Imidlertid har begge kommunene, samt Vågan kommune ytterligere gårder som er i prosess for å bli godkjente som Inn på tunet-tilbydere. Dette betyr at det nå ligger godt til rette for at kommunene kan tilby Inn på tunet til elever i grunnskolen, samt andre grupper i kommunene. Kommunene har blitt oppfordret til å gå i dialog med de godkjente tilbyderne, og ikke minst de som er i godkjeningsprosess, slik at man kan sikre en god kobling mellom gårdens tilbud og de behov for tjenester som kommunen har.

8

Inn på tunet som et forebyggende tiltak for barn og unge

Statsforvalterens tverrfaglige prosjektgruppe har synliggjort ovenfor pilotkommunene hvordan Inn på tunet kan være et forebyggende tiltak til barn og unge. Pilotkommunene har fått inngående kjennskap til FNs Barnekonvensjon og hvordan Inn på tunet kan og bør sees i forhold til denne. I tillegg har prosjektgruppen vist hvordan Inn på tunet kan være et tiltak i arbeidet med laget rundt- og med barnet. Flere av pilotkommunene ser nå at Inn på tunet kan og bør kobles til arbeidet med eksempelvis Barnevernsreformen som trådte i kraft 1.1.2022 og som omtales som en oppvekstreform. Det skal utarbeides lokale handlingsplaner til denne reformen og pilotkommunene er allerede i gang med å se Inn på tunet som en del av dette arbeidet. I rapporteringen fra Vågan kommune ser vi blant annet at de aner konturene av at Inn på tunet kan være et godt forebyggende tiltak for barn og unge.

Den største barrieren er ikke økonomi

Erfaringsmessig er økonomi en stor barriere når kommunen skal ta i bruk Inn på tunet til innbyggerne. I de foreløpige resultatene fra følgeforskerne som er tilknyttet pilotprosjektet, antydes det imidlertid at økonomi muligens ikke er den største barrieren. Også i rapporteringen fra pilotkommunene som du kan lese mer om i sluttrapportens del om resultater fra pilotkommunene, kommer det frem at det er andre aspekter ved Inn på tunet som er mer utfordrende enn økonomi. Den største barrieren som både følgeforskere og pilotkommunene rapporterer er for det første knyttet til organisering av arbeidet internt i kommunen. I tre av fire pilotkommuner har arbeidet med å koordinere det tverrfaglige Inn på tunet-arbeidet tilfalt en ansatt i kommunen, eksempelvis en landbruksrådgiver eller rådgiver ved barnehage- og skolekontoret, som allerede har en 100% stilling med dertil arbeidsoppgaver. Pilotkommunene ser at det er behov for å ha egne medarbeidere som følger opp og koordinerer Inn på tunet-arbeidet. For det andre er en stor barriere forankring administrativt og politisk internt i kommunen. Dette har pilotkommunene vært meget bevisst og rettet mye av sitt arbeid for å løse, blant annet gjennom ulike informasjonstiltak i egen regi og i samarbeid med Statsforvalterens tverrfaglige prosjektgruppe.

Tverrfaglig samarbeid er en suksessfaktor

Statsforvalteren i Nordland har gjennomført flere ulike prosjektsatsinger knyttet til Inn på tunet og erfarte da som nå, at et tverrfaglig samarbeid er en viktig suksessfaktor i arbeidet med Inn på tunet både internt i embetet og i arbeidet opp mot kommunene. Ved å ta i bruk prosjektgruppens ulike fagkompetanser, kan man skreddersy informasjonen til ulike målgrupper og dermed sikre relevans og interesse hos disse. I pilotkommunene erfarer de også at tverrfaglig samarbeid, i dette tilfellet, mellom landbruk og oppvekst, er vesentlig for å få til et Inn på tunet-tilbud til elever i grunnskolen. Flere av pilotkommunene har etter inspirasjon fra Kongsberg kommune satt i gang et arbeid med å

etablere tverrfaglige arbeidslag, bestående av eksempelvis landbruk, helse, oppvekst, barnevern, tildelingskontor o.a. På denne måten vil kommunene kunne se tjenester i sammenheng og sikre god utnyttelse av Inn på tunet-tilbudet i kommunen til det beste for flere grupper av innbyggerne.

Møteplasser for erfaringsutveksling

Pilotprosjektet har hatt ulike felles tiltak som har hatt til hensikt å støtte opp om pilotkommunenes arbeid. I tillegg har prosjektgruppen invitert til månedlige statusmøter med pilotkommunene, samarbeidspartnere og følgeforskere. Disse møtene har vært todelt. På den ene siden har prosjektgruppen gitt kort informasjon til pilotkommunene, og på den andre siden har pilotkommunene presentert status for arbeidet sitt. I tillegg har vi invitert alle til uformelle digitale kaffekopper, som har vært frivillige å delta på, der hensikten har vært å skape en møteplass for deltakerne. Pilotkommunene har gitt tilbakemeldinger om at det har vært avgjørende for arbeidet at det til tross for pandemi og restriksjoner, har vært lagt til rette for møteplasser for erfaringsutveksling. Pilotkommunene har benyttet både de digitale møteplassene og fellestilltakene, og da spesielt studieturen til nettopp dette formålet.

Status fellestilltak

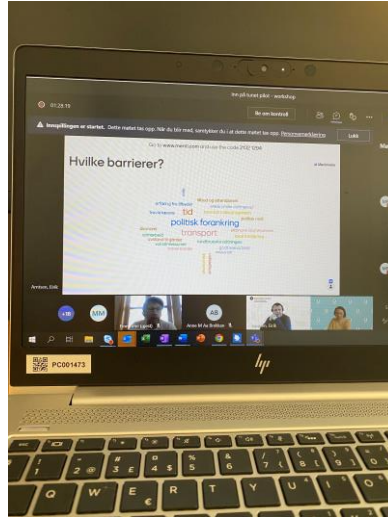
Pilotprosjektet har 9 ulike fellestilltak som er planlagt og gjennomført av prosjektgruppen. I de fleste av fellestilltakene har også de eksterne samarbeidspartnere bidratt, i tillegg til at det i noen tilfeller har blitt benyttet underleverandører. Som nevnt innledningsvis har mange av tiltakene og aktivitetene blitt preget av pandemi og restriksjoner, og blitt gjennomført til reduserte kostnader sett i forhold til opprinnelig budsjett. Det ble derfor planlagt og gjennomført en studietur til Oslo og Viken for deltakerne fra pilotkommunene som et ekstra fellestilltak i prosjektet. Studieturens hensikt, program, gjennomføring og evaluering er omtalt i en egen rapport som er vedlagt denne sluttrapporten.

Tiltak 1 Oppstartsseminar

Oppstartsseminaret ble gjennomført digitalt 11. – 12. mars 2021. Opprinnelig var det ønskelig at seminaret skulle gjennomføres som en fysisk samling, men pga. økt smittetrykk flere steder i Nordland, ble seminaret gjennomført digitalt over to halve dager. Seminaret var todelt.

Dag 1 Inspirasjonsdag

Dag 1 var en inspirasjonsdag med foredrag fra prosjektgruppen om piloten, om Fagfornyelsen, eksempel på hvordan et tilbud kan organiseres, og ikke minst fra de ulike samarbeidspartnere. I tillegg hadde vi fått tilsendt digital hilsen fra både landbruksministeren og fra fylkesråd for næring. Det var 30 personer som fulgte den digitale sendingen. I etterkant fikk vi gode tilbakemeldinger på både form og innhold.

Til venstre: Bilde fra Inspirasjonsdagen på Oppstartsseminaret der Julie Tangen fra Helse- og vergemålsavdelinga var møteleder. Til høyre: Fra workshop der deltakerne sa noe om barrierer for Inn på tunet i kommunene. Foto: Ingrid Roaldsen, Statsforvalteren i Nordland

Dag 2 Workshop for kommunene

Dag 2 var en digital workshop for kommunene som ble gjennomført på Teams, som hadde til hensikt å gjøre kommunene klare til å gå i gang med arbeidet i sine

respektive kommuner. Det ble arbeidet både kommunevis og i plenum for å dele ideer, utfordringer osv. 25 personer deltok i workshopen og alle kommunene var representerte. I tillegg deltok samarbeidspartnerne fra Norsk Landbruksrådgiving Nord-Norge og Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringen.

I forkant av Oppstartsseminaret ble kommunene tilsendt et forarbeid som hadde til hensikt at kommunene skulle beskrive følgende punkter:

- Hva er målet med deltakelse som pilotkommune i *Inn på tunet i Nordlandskommunene*?
- Hvilke ressurser har kommunen tilgjengelig for å oppnå målsettingen?
- Hvilke ressurser har kommunen behov for, fra prosjektgruppen, samarbeidspartnere o. a.?
- Hvilke tiltak i verktøykassa er det ønskelig å iverksette i løpet av året?

Forarbeidet ble utgangspunktet for diskusjonene kommunevis og i plenum. Kommunene ble også bedt om å bestemme seg for hvilke tre konkrete tiltak de ønsker å gå i gang med i kommunen etter oppstartsseminaret. De øvrige kommunene fikk anledning til å gi tilbakemeldinger og innspill til den enkelte kommune. Kommunene deltok også i å lage en ordsky som sa noe om hvilke barrierer de umiddelbart ser i deres kommende arbeid. De tre viktigste barrierene var politisk forankring, transport og tid. Erfaringene fra dag 2 var at kommunene kom et steg videre i arbeidet som de skulle gjøre lokalt. De var blitt bedre kjent med hverandre, med prosjektgruppa og samarbeidspartnere, som alle stilte seg disponible til å bistå på veien videre.

På dag 2 ble det også gjort en del praktiske avklaringer. Dette var blant annet at det skulle gjennomføres faste digitale møter med representanter fra alle kommunene. I tillegg skulle det arrangeres digitale «kaffekopper» der de som ønsket det fra de deltakende kommunene, kunne delta for en uformell prat, for å dele utfordringer, ideer osv. med de øvrige kommunene samt oss i prosjektgruppen. Alle de deltakende kommunene ble også invitert inn i en Teams-gruppe der de kunne dele informasjon og stille hverandre spørsmål, eller komme med erfaringer.

En vesentlig faktor for å få til et Inn på tunet-tilbud er å få med gårder som ønsker å gi dette som et tilbud. Det ble derfor bestemt at Norsk Landbruksrådgiving Nord-Norge tar ansvar for å arrangere et digitalt informasjonsmøte til gårdbrukere i mai. På dette møtet skal også prosjektgruppen bidra og Inn på tunet Nordland SA. I forlengelsen av dette, skal Norsk Landbruksrådgiving Nord-Norge planlegge og gjennomføre et Inn på tunet-kurs mot slutten av september. Her var det ønskelig at alle som tok del i pilotprosjektet i Nordland deltok.

Ettersom tiltak 1 ble gjennomført digitalt istedenfor en fysisk samling, ble kostnadene dertil lavere. Tiltaket var opprinnelig budsjettert med kr. 243 500. Styringsgruppen vedtok på sitt møte 12.05.2021 derfor en endring i budsjettet der tiltak 1 ble budsjettert med 53 500 kr, og det ble satt av en «Annet»-

post i budsjettet på henholdsvis 50 000 kr i 2021 og 40 000 kr i 2022. I tillegg ble 100 000 kr flyttet til tiltak 11 Følgforskning.

Tiltak 2 Studenter ved Master grunnskolelærerutdanningen ved Nord Universitet

Dette tiltaket består av to deler. Den ene delen omhandler å informere om Inn på tunet til studentene ved Nord universitet som tar utdanningen master grunnskolelærerutdanning. Det er viktig å informere til studentene fordi de er fremtidens lærere og dermed mulige bestillere av Inn på tunet-tjenester. Vi håper å kunne kombinere undervisning om Inn på tunet på Nord Universitet med et besøk på en godkjent Inn på tunet-gård. Den andre delen omhandler å gi studenter muligheten til å skrive master- og/eller semesteroppgave med Inn på tunet som tema. Vi ønsker å tilby stipender for å dekke kostnader til datainnsamling o.l. i tillegg til at vi stiller fagpersoner til disposisjon i forhold til veiledning. I utgangspunktet hadde vi planlagt å informere til studentene på Nord universitet høsten 2021, men på grunn av omorganiseringer hos Nord universitet, samt at vår kontaktperson endret stilling, har tiltaket så langt ikke latt seg gjennomføre i pilotperioden. Imidlertid har vi nå fått planlagt at vi skal informere om Inn på tunet til 1. og 2. års studentene i februar 2023.

11

22. september 2021 ble prosjektgruppen invitert til å delta på Nord universitets Mastertorg. Her kan bedrifter og andre presentere seg og muligheter for studenter til å skrive semester og/eller masteroppgaver tilknyttet den aktuelle bedriften. Eirik Arntsen fra Oppvekst- og velferdsavdelinga deltok med både film og informasjon om prosjektet, og ikke minst stipendene som studentene kan få dersom de ønsker å skrive oppgaver med Inn på tunet som tema. Flere av studentene var interesserte i tematikken, men ingen studenter tok kontakt i etterkant med ønske om å skrive oppgave om Inn på tunet.

Venstre: Bilde fra nettsiden til Nord universitet fra mastertorget for studentene. Studentene hadde fått Inn på tunet-løft-nett fra prosjektet. Foto: Nord Universitet. Høyre: Utklipp av plakat som ble sendt til Nord universitet for å rekruttere studenter til å skrive oppgaver om Inn på tunet.

Høsten 2022 lykkes vi endelig med å rekruttere to studenter som skal skrive masteroppgave i spesialpedagogikk om Inn på tunet. Studentene, Henriette Pedersen og Sigrid Ottesen som nå går 5. året på grunnskolelærerutdanningen ved Nord universitet, skal skrive en oppgave med problemstilling «Hvordan kan Inn på tunet bidra som alternativ opplæringsarena for elever med spesialpedagogiske behov?». De har valgt et kvalitativt forskningsdesign med semi-strukturerte intervju for å få frem erfaringene. Disse blir det tatt lydopptak av, før de transkriberes og analyseres i etterkant. Videre skal de gjennomføre observasjon på den gitte gården, dette for å få et innblikk i hvordan tilbudet fungerer, samtidig som det skal bidra til å skape kontekst for skrivingen. For å gjennomføre dette har studentene dratt til aktuell(e) gård(er) og skoler og møtt de som har blitt

intervjuet. I tillegg har de gjennomført intervju over digitalt og ved bruk av videosamtale. Oppgaven skal leveres innen 15. mai 2023 og vil bidra med ytterligere vitenskapelig kunnskap om Inn på tunet. Studentene selv har sagt at de synes det er interessant å benytte Inn på tunet som en case for å studere spesialundervisning, tilpasset opplæring og bruk av alternative opplæringsarenaer.

Tiltak 3 Film om fagfornyelsen

Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringa (KKS) har laget en film om Inn på tunet og fagfornyelsen i grunnskolen. Innspillingen ble gjort på Bodin 4H-gård i Bodø våren 2021 når elever fra Østbyen skole plantet ut gulrøtter og satte potet. I tillegg intervjuet KKS inspektøren ved Østbyen skole til filmen. Det ble også filmet på høsten når de samme elevene var på Bodin 4H-gård og tok opp grønnsakene de plantet ut på våren. Filmen vil bli lagt ut på Statsforvalteren i Nordland sin youtube-kanal og ikke minst i ressursbasen som ligger på nettsiden www.kunstkultursenteret.no.

12

Bilder av elever ved Østbyen skole på Bodin 4H-gård i forbindelse med opptak til filmen om fagfornyelsen. Foto: Kathrine Pedersen, Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringa.

Tiltak 4 Film om hvordan bli godkjent Inn på tunet-tilbyder

Et av fellestilltakene var å lage en film målrettet til gårdbrukere som tenker å etablere et Inn på tunet-tilbud. Filmen skulle gi et godt innblikk i hva som kreves for å bli godkjent Inn på tunet-tilbyder og gi eksempler på hvordan et slikt tilbud kan organiseres og gjennomføres. For at pilotkommunene ikke skulle belastes med ytterligere arbeid enn det som var knyttet til de som pilotkommune, valgte vi å bruke andre kommuner og eksempler til denne filmen. På denne måten ble pilotprosjektets aktiviteter gjort kjent utover de involverte kommunene.

Vi gikk tidlig i dialog med tilbyder Marita Liljebakk ved Hallarvik gård i Skjomen utenfor Narvik. Hallarvik gård ble godkjent Inn på tunet-gård våren 2021 og tilbyder Marita Liljebakk er utdannet pedagog og har siden oppstarten hatt tilbud til barn og unge, samt til ensomme (som en del av det nasjonale prosjektet «Sammen mot ensomhet»). Marita ønsket oss velkommen til å filme på Hallarvik gård og ønsket selv være hovedperson i filmen ved å fortelle om sin reise mot å bli godkjent tilbyder av Inn på tunet. I samråd med prosjektleder utarbeidet Marita et eget manus til filmen.

Venstre: Dan Mariner og Cato Lauvli filmer på Hallarvik gård. Høyre: Marita Liljebakk. Foto: Ingrid Roaldsen, Statsforvalteren i Nordland.

Selve filmproduksjonen ble gjennomført av Dan Mariner Photography i samarbeid med Cato Lauvli. Dan Mariner Photography ble valgt blant fire leverandører som vi anmodet om å levere et tilbud til oss. Kriterier for utvelgelsen var blant annet at det var satt av tilstrekkelig med tid til å planlegge selve filmproduksjonen, samt at det i tillegg til leveransen av selve filmen, ble tilbudt stillbilder og filmsnutter til bruk for å promotere filmen i sosiale medier. I tillegg hadde Dan Mariner Photography fått gode skussmål fra en av våre samarbeidspartnere.

Filminnspillingen ble gjennomført over to dager på Hallarvik gård i september 2022. Prosjektleder deltok på filminnspillingens første dag. Marita hadde lagt til rette for at det dag to av filminnspillingen kom tre barn som hadde fått tillatelse fra foresatte om å delta i filmen. Etter selve filminnspillingen ble filmen rå-klippet og vist til prosjektleder, før videre klipping og redigering. I tillegg ble filmen vist til prosjektleder før endelig levering og premierevisning på avslutningskonferansen i Svolvær i november 2022. Filmene ble svært godt mottatt, både av Marita og Trond Liljebakk, i tillegg til deltakerne på konferansen. En av de uttalte «Dette er den flotteste Inn på tunet-filmen som er laget». [Filmen finnes på Statsforvalteren i Nordlands youtube-kanal.](#)

Tiltak 5 Inn på tunet-kurs for gårdbrukere

25.-26. oktober 2021 gjennomførte prosjektet i samarbeid med Inn på tunet Nordland SA og Norsk landbruksrådgiving Nord-Norge Inn på tunet-kurs for gårdbrukere. Kurset ble arrangert i Sortland i Vesterålen, ettersom vi har to pilotkommuner i Vesterålen som på daværende tidspunkt ikke hadde godkjente Inn på tunet-tilbydere. På kurset var det 30 deltakere, hvorav 25 gårdbrukere. De øvrige deltakerne var fra kommunenes landbruksforvaltning. Deltakerne var i all hovedsak fra pilotkommunene Hadsel, Sortland og Meløy. I tillegg var det deltakere fra nabokommunene til pilotkommunene, Bø, Øksnes, Gildeskål, Vestvågøy, samt fra Narvik og Grane.

Evalueringen i etterkant av kurset viste at deltakerne var meget godt fornøyde med både innhold og form i kurset. De fremhevet spesielt viktigheten av å bygge nettverk med andre gårder som ønsker å starte med Inn på tunet, som viktig. Flere av de som deltok på kurset har allerede startet prosessen for å bli godkjent Inn på tunet-tilbyder, og samtlige av gårdbrukerne planlegger å gå videre med planene om å starte med Inn på tunet.

Deltakerne på Inn på tunet-kurs. Foto: Ingrid Roaldsen, Statsforvalteren i Nordland

Bilde av deltakeren på Inn på tunet-kurs høsten 2021 og noen av evalueringpunktene (figurene til høyre)

Tiltak 6 Midtveisseminar

Midtveisseminaret ble gjennomført digitalt 9.-10. mars 2022 over to halve dager. Opprinnelig var midtveisseminaret planlagt som en fysisk samling, men restriksjoner som følge av covid-19-pandemien gjorde dette vanskelig. Hele prosjektgruppen var involvert i planleggingen og gjennomføringen, i tillegg til at leder av Statsforvalterens Forum Barn og Unge også deltok med innlegg og ledet gruppearbeid dag 2.

Midtveisseminaret ble gjennomført digitalt. Prosjektgruppen satt samlet hos Statsforvalteren i Nordland. Fra venstre: Ingrid Roaldsen (Landbruks- og reindriftsavdelinga), Linn Sund (Helse- og vergemålsavdelinga), Linn-Charlotte Nordahl og lengst til høyre, Nina Skille (begge Oppvekst- og velferdsavdelinga). Eirik Arntsen var ikke til stede da bildet ble tatt. Foto: Emil Harjo Indsetviken, Statsforvalteren i Nordland

Dag 1

Midtveisseminaret ble åpnet med en digital hilsen fra landbruks- og matminister Sandra Borch etterfulgt av et kulturelt innslag spilt inn

på forhånd av unge musikere fra Bodø videregående skole. Deretter gav prosjektleder Ingrid Roaldsen, en kort midtveisrapport fra prosjektet, før følgeforskerne ved prosjektleder Therese Andrews presenterte undersøkelsene de har gjort så langt, hovedsakelig i Vågan. Forsker Jostein Brobakk delte erfaringer fra et annet forskningsprosjekt om Inn på tunet kalt Demensomsorg på gård.

Advokatfirmaet Kildebo skal bidra i arbeidet i Landbruksdirektoratets tiltak 2 i Inn på tunet-løftet, som omhandler utarbeidelsen av veiledere på bakgrunn av de erfaringene som kommer fra pilotprosjektene i de fire fylkene i Norge. Pilotprosjektet knyttet til demensomsorg som gjennomføres i Oslo og Viken har tidligere invitert Kildebo til å snakke med sine pilotkommuner om offentlige anskaffelser av Inn på tunet-tjenester, noe vi tenkte kunne være nyttig også for pilotkommunene i Nordland. Store deler av tiden på Midtveisseminarets første dag, ble derfor gitt til Kildebo, som gikk gjennom initieringsfasen og bestillingsfasen av offentlig anskaffelse av Inn på tunet-tjenester. Prosjektgruppen hadde på forhånd gitt Kildebo eks. på tilbud som har vært lyst ut i andre fylker knyttet til Inn på tunet til elever i grunnskolen, som Kildebo tok som et utgangspunkt.

Avslutningsvis dag 1 fikk Vågan kommune dele sine erfaringer fra tilbudet som de har gitt til sine elever ved Laukvik skole hos Stall Fagerbakken. Lærer for 1. og 2. trinn, Stine Lislien og tilbyder Camilla Eilertsen, kunne begge fortelle om svært fornøyde elever som opplever økt mestring,

motivasjon og læring. Vi fikk høre hvordan de kobler sammen kompetansemål i ulike fag med regelmessige besøk hos Stall Fagerbakken. Elevene gjennomfører forarbeid og etterarbeid på skolen tilknyttet det de gjør på gården. Elevene har blant annet hatt tem om sau og ull. Her har elevene fått lære hvordan sauene både kan være mat og samtidig brukes til å lage produkter av ull. Elevene har da fått prøve å karde, spinne og strikke. En god effekt som lærerne erfarer, er at gårdsbesøkene gir opplevelse av et fellesskap. Ettersom tilbudet gis alle elevene, blir ulikhetene lite synlige og istedenfor opplever elevene at alle er en del av klassen i større grad enn tidligere. Dette bidrar til å gi respekt for andre mennesker, også de som elevene møter på gården, men også respekt for dyr og naturen.

Elever ved Laukvik skole har tegnet og skrevet fra sine besøk på Inn på tunet-gården Stall Fagerbakken. Foto: Vågan kommune

Dag 2

Midtveisseminaret andre dag startet med et innlegg fra Nina Skille, leder av Forum Barn og Unge hos Statsforvalteren i Nordland, om FNs Barnekonvensjon og FNs Bærekraftsmål koblet sammen med arbeidet med barn og unge på Inn på tunet-gården. Deretter fikk vi et innlegg fra Nasjonalt senter for kunst og kultur i Opplæringa og

estetiske læringsprosesser i Inn på tunet-tilbudet. Dette innledet det digitale gruppearbeidet som ble gjennomført på tvers av alle deltakerne. Gruppearbeidet tok utgangspunkt i innleggene begge dagene og deltakerne skulle si noe om hvor i prosessen kommunene er, utfordringer de har møtt på, og hva de ønsker å ta med seg i det videre arbeidet. Deltakerne ble også utfordret til å si noe om hvordan de i større grad kan benytte seg av kompetanse hos prosjektets ulike samarbeidspartnere.

Oppsummert nevnte alle gruppene innlegget om offentlige innkjøp som meget nyttig og noe de hadde behov for mer kompetanse om. Deltakerne erfarte at dersom offentlige innkjøp gjøres på en god og riktig måte, vil dette kunne bidra til å sikre kontinuitet for alle parter, dvs. både for kommunen som innkjøper, for gården som tilbyr Inn på tunet, og ikke minst brukerne av tilbudet. Et annet viktig moment som bør følges opp i det videre arbeidet både i pilotkommunene, men også fra prosjektgruppen, er hvordan man sørger for at de personene som sitter med beslutningsmyndighet i kommunen også får informasjon om Inn på tunet. I den forbindelse blir det viktig å gi gode eksempler på at Inn på tunet kan bidra til å løse lovpålagte oppgaver i kommunen og ikke minst være en god bidragsyter i det forebyggende arbeidet knyttet til barn og unge.

Tiltak 7 Utvikle digitale ressurser i samarbeid med Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringa

Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringa (KKS) er en av pilotprosjektets samarbeidspartnere. De har bidratt i gjennomføringen av to av tiltakene (tiltak 2 og tiltak 7) i prosjektet som omhandler å utvikle ressurser som lærerne kan ta i bruk dersom de ønsker å koble undervisningen opp mot Inn på tunet-gården. KKS jobber for økt kvalitet i kunst- og kulturfagene i hele opplæringsløpet fra barnehage til lærerutdanning. I pilotprosjektet har flere av medarbeiderne ved senteret vært engasjert i arbeidet både med gjennomføring av fellestiltak og i oppfølging av pilotkommunene,

tillegg til gjennomføringen av de to spesifikke tiltakene. Blant annet deltok Hilde Hermansen med et innlegg på pilotprosjektets Midtveisseminar. Basert på dette innlegget har hun skrevet en fagartikkel om læringsprosesser. Artikkelen er i likhet med undervisningsoppleggene knyttet tett på læreplanverket, LK20, og regjeringens strategi Skaperglede, engasjement og utforskertrang, hvor det ligger både forventninger og føringer for en mer praktisk tilnærming i undervisninga, der estetiske læringsprosesser inngår i alle fag.

I tiltak 7 som dette avsnittet omhandler har KKS utviklet to ulike undervisningsopplegg med tilhørende filmer som er laget av Raghild Lie, lektor i kunst og håndverk, kunsthåndverker og sauebonde i Lofoten. Begge undervisningsoppleggene tar utgangspunkt i ull som materiale, der den ene handler om plantefarging og den andre dreier seg om filting av liten ullskulptur. Med disse ressursene ønsker KKS å inspirere til stedsbasert materialbruk og videreføring av håndverkstradisjoner i vår kulturarv. I tillegg ønsker KKS å vise hvordan besøket på gården kan bli en impuls for videre arbeid på skolen. Ved å knytte gården tettere på skolen, legges det til rette for dybdelæring, hvor elevene får erfare nye sammenhenger og kan bruke det de har lært i nye situasjoner. Gårdsbesøket blir en felles referanseramme for elevene og kan være med på å styrke fellesskapet i klassen.

Ressursene som er direkte koblet til Inn på tunet, blir i likhet med de øvrige ressursene til senteret, å finne på [senterets nettside](#). I tillegg til de ressursene som blir spesielt utviklet til Inn på Tunet har KKS allerede en del undervisningsopplegg i sin ressursbase som vil bli lagt til på undersiden «Inn på tunet- Gården som praktisk læringsarena» på nettsiden til KKS.

Tiltak 8 Etablere nettverk av Inn på tunet-koordinatorer i Nordland

Bakgrunnen for å lage et fellestiltak der målet var å etablere et nettverk av Inn på tunet-koordinatorer i Nordland, var et ønske om at pilotprosjektet skulle etterlate seg en varig struktur etter at det var avsluttet. Dette fordi *Inn på tunet i Nordlandskommunene* var Statsforvalteren i Nordlands andre prosjektsatsing knyttet til Inn på tunet. Nettverket skulle sørge for at Inn på tunet fortsatt var satt på dagsorden som et tjenestetilbud som kommunene kunne benytte seg av som et supplement til de tjenestene som tilbys. Det har vært jobbet på ulike måter for å få til resultater i dette tiltaket. Dette beskrives nærmere i de påfølgende avsnittene.

Innspill fra kommunene i Nordland

Landbruks- og reindriftsavdelinga hos Statsforvalteren i Nordland arrangerte en kommunekonferanse for landbruksforvaltningen i oktober 2021. Vi valgte da å benytte anledningen til å kort informere om pilotprosjektet, og ikke minst be om innspill til dette tiltaket ved bruk av de digitale verktøyet Mentimeter (www.mentimeter.com). Deltakerne var alle enige i at det ville være nyttig å ha Inn på tunet-koordinatorer i Nordland som en slags førstelinjetjeneste for Inn på tunet. Deltakerne var imidlertid ikke entydige hva angår hvem i kommunene eller regionene som kan ha en slik funksjon. De fleste svarte at landbruksforvaltningen, folkehelsekoordinatoren eller en Inn på tunet-tilbyder, kan ha en slik funksjon. Da deltakerne ble spurt om hva som må til for at Inn på tunet-koordinatorene skal bli en suksess, var svaret god opplæring, engasjement, motivasjon, lokal kunnskap, regional oppfølging og kunnskap.

Go to www.menti.com and use the code 3957 8352

Hva må til for at Inn på tunet-koordinatorene blir en suksess?

Engasjement	Relevans	Kunder
Motiveres	Riktig kompetanse	Engasjement
Motivasjon	God opplæring	Kunnskap
Regional oppfølging	Engasjement	Lokal kunnskap

Press S to show image

Bildet viser hva deltakerne på kommunekonferansen høsten 2021 svarte om hva som må til for at Inn på tunet-koordinatorene blir en suksess

Dialog med Nordland fylkeskommune

I etterkant av innspillene fra kommunene i Nordland, startet vi å undersøke om folkehelsekoordinatorene kunne være aktuelle for en rolle som Inn på tunet-koordinator. I april 2022 inviterte landbruks- og reindriftsdirektøren, prosjektleder og prosjektgruppedlem på helse- og vergemålsavdelinga, Nordland fylkeskommune til et møte om tiltaket. På møtet deltok fagleder for folkehelse og lokal samfunnsutvikling sammen med flere medarbeidere innenfor folkehelse. På møtet ble deltakerne introdusert for Inn på tunet som tematikk samt gjort kjent med arbeidet i pilotprosjektet. I tillegg ble Inn på tunet sett på i lys av FNs Bærekraftsmål og FNs Barnekonvensjon, og hvordan Inn på tunet kan være et verktøy for å nå målene. Sosial bærekraft, og da spesielt å motvirke utenforskap, er en av de viktigste årsakene til at Nordland fylkeskommune bidrar i prosjektet selv om fylkeskommunen ikke er ansvarlig for opplæringen til elever i grunnskolen. Bår mennesker faller utenfor, forringer dette livskvaliteten til den enkelte, som igjen vil få negative konsekvenser for fellesskapet. Her kan Inn på tunet bidra positivt.

Vi viste også til koblinger til fylkeskommunens strategi mot ungt utenforskap «Divna. Aktan. Alle. Sammen. Ung inkludering i Nordland». Ettersom kommunene ikke er pliktig å ha en folkehelsekoordinator, vil det variere hvorvidt kommunene og/eller regionene har dette, noe som vil vanskeliggjøre at de kan ha funksjon som Inn på tunet-koordinator. Imidlertid ble vi enige om å følge opp Inn på tunet som et folkehelseiltak som Statsforvalteren og fylkeskommunen kan samarbeide om.

Dialog med de regionale kompetansekontorene (RKK)

I etterkant av møtet med Nordland fylkeskommune, valgte vi å ta kontakt med de regionale kompetansekontorene i Nordland (RKK). Det ble gjennomført flere digitale møter både på våren og høsten i 2022 mellom RKK og prosjektgruppen. De regionale kompetansekontorene samarbeider allerede med Statsforvalteren i Nordland om kompetansetiltak i kommunene som er relatert til helse og til oppvekst, slik sett vil Inn på tunet ha en naturlig plass hos disse. På det første møtet ble Inn på tunet presentert av prosjektgruppen, før vi hadde en god diskusjon hvorvidt RKK kan ha en Inn på tunet-koordinatorfunksjon. RKK var meget positive til dette og vi diskuterte blant annet hvordan

Statsforvalteren kan støtte opp om arbeidet dersom RKK skal være Inn på tunet-koordinator, slik som utarbeidelse av informasjonspakker, deltakelse på møtepunkter RKK har med kommunene mm. Det ble også diskutert hvordan Statsforvalteren kan bidra slik at RKK får økt sin kompetanse om Inn på tunet. Blant annet ble vi enige om at RKK skulle delta på avslutningskonferansen i november samme år.

På oppfølgingsmøtet, som også ble gjennomført digitalt, gikk vi mer i dybden på 1) hvordan prosjektgruppen hos Statsforvalteren kan gi RKK kunnskap om Inn på tunet, og 2) Hvordan RKK på best måte kan og bør kommunisere med kommunene om Inn på tunet. Her diskuterte vi at dette bør gjøres trinnvis ved at RKK har Inn på tunet med seg når de møter kommunene og informerer ved å vise filmene vi har laget, vise til nettsiden til Statsforvalteren og den nasjonale Inn på tunet-nettsida (www.innpåtunet.no). Statsforvalteren kan bidra med ytterligere og mer spesifikk informasjon knyttet til ulike grupper, eksempelvis til barn og unge, på oppfordring fra RKK. Det ble foreslått at RKK kan ha en todelt rolle når det kommer til Inn på tunet rettet mot skolesektoren. For det første kan de informere og ha tett kontakt med skoleeier- og ledere. For det andre kan RKK inspirere og legge til rette for at Inn på tunet kan benyttes av kommunene.

Workshop på avslutningskonferansen

Flere representanter for RKK deltok på avslutningskonferansen i november 2022. På denne måten fikk de økt sin kunnskap om Inn på tunet, møte pilotkommunene og samarbeidspartnerne i pilotprosjektet. Sist, men ikke minst fikk de delta på workshop om Inn på tunet-koordinatorene som var tema på konferansens andre dag. Eirik Arntsen fra Oppvekst- og velferdsavdelinga innledet med å skissere hvor veien går videre etter at pilotprosjektet er avsluttet. Han oppfordret blant annet til å utnytte den kunnskapen og de erfaringene som allerede er kommet fra pilotprosjektet i Nordland, men ikke minst fra de øvrige pilotprosjektene.

Deretter viste Arntsen til muligheter og utfordringer knyttet til Inn på tunet. En mulighet vil være å koble Inn på tunet til SFO og til barnehage. En annen mulighet er knyttet til Barnevernsreformen som trådte i kraft 1. januar 2022. Gode oppvekstsvilkår kan forebygge at barn og unge utsettes for omsorgssvikt eller utvikler atferdsvansker. Kommunene skal sørge for å samordne sitt tjenestetilbud til barn og familier. Et viktig aspekt vil da være å se på det forebyggende arbeidet som kommunene skal ha en plan for, slik at rett hjelp tilbys til rett tid. Målet må være å se Inn på tunet som en mulighet i dette arbeidet. For å nå dette målet må ulike aktører samarbeide slik som kommunen og Inn på tunet-gården. I dette kan Inn på tunet-koordinatorene være en bidragsyter til at Inn på tunet blir gjort kjent og deretter tatt i bruk, med støtte fra Statsforvalterens tverrfaglige Inn på tunet-prosjektgruppe.

Etter innledningen fikk deltakerne gi innspill ved bruk av det digitale verktøyet www.mentimeter.com. Innspillene ble også gjenstand for diskusjoner i gruppen. Deltakerne gav først innspill til hva som er viktigst for å jobbe videre med Inn på tunet og svarte da; økonomi, informasjon, nærhet til gårdene og kompetanse. Deltakerne ble bedt å spesifisere hva de mente med kompetanse, og svarte da: Gårdens kompetanse knyttet til å være tjenestetilbyder og kompetanse om anbud. På kommunalt nivå var det understreket at bestiller kompetanse er viktig, både i kommunens administrasjon og i skolene. Deltakerne understreket at det er viktig med samarbeid for å diskutere behov og ønsker til de ulike brukergruppene. En viktig erfaring fra workshop var blant annet at flere av deltakerne var ukjente med hva RKK er. Det ble gitt utfyllende informasjon om RKK som et etablert nettverk som kan være en viktig bidragsyter til å holde temaet Inn på tunet kjent. Når man skal koble RKK og skolesektoren er det ifølge deltakerne behov for regionalt samarbeid, formidling av kunnskap, at RKK bidrar med informasjon og oversetter denne til kommunene, samt med kontaklinformasjon.

Hva kan RKK bidra med?

Figur 2 Innspill på workshop på avslutningskonferansen.

Workshop ble avsluttet med å spørre deltakerne om det er mulig å ha et velfungerende Inn på tunet-tilbud om 3 år. Halvparten svarte at det hadde vært fint, mens den andre halvparten svart «Så klart». Ingen tvilte på dette. Deltakerne svarte også at i løpet av 2023 er Inn på tunet en del av kommunens satsing på barn og unge.

Arbeidet videre

Statsforvalterens prosjektgruppen vil fortsette å følge opp RKK og deres rolle som Inn på tunet-koordinator i 2023 også etter at pilotprosjektet avsluttes. I dette arbeidet skal pilotkommunene fungere som fyrtårn der Statsforvalteren fortsetter å legge til rette for samarbeidet mellom pilotkommunene. I den forbindelse vil de seks ulike RKK-kontorene; Salten, Ytre Helgeland, Sør-Helgeland, Vefsn, Lofoten og Vesterålen, få tildelt midler til dette arbeidet. Midlene vil fordeles likt mellom de seks, i tillegg til at de regionene med mange godkjente Inn på tunet-tilbydere vil få noe ekstra midler. RKK Lofoten vil få ytterligere midler for å være en koordinerende part i samarbeidet mellom de seks ulike RKK-kontorene.

Tiltak 9 Avslutningskonferanse og Inn på tunet-uka

Avslutningen av alle de fire nasjonale pilotprosjektene ble markert med daglige webinarer i uke 45 2022, kalt Inn på tunet-uka. Hensikten med Inn på tunet-uka var å formidle erfaringene fra pilotkommunene til så mange som mulig. Statsforvalterne i Nordland, Møre og Romsdal, Vestland og Oslo og Viken samarbeidet om markedsføringen av webinarerne med bistand fra Landbruksdirektoratet og Stiftelsen Norsk Mat som er nasjonal godkjenningssinstans for Inn på tunet-tilbydere.

I Nordland valgte vi i tillegg å invitere til en fysisk avslutningskonferanse i Svolvær 7.-8. november 2022, der webinarer var en del av den fysiske samlingen 8. november. Frem til den fysiske avslutningskonferansen, hadde deltakerne i pilotprosjektet i Nordland ikke møtt hverandre fysisk, men kun digitalt. Prosjektgruppen mente derfor det var viktig å samle deltakerne fra

pilotkommunene, samarbeidspartnere, studentene, følgeforskere og andre bidragsytere. Totalt deltok 45 personer på avslutningskonferansen på Thon Hotell Svolvær. Pilotkommunene hadde gjort en solid innsats for å rekruttere deltakere som kunne ha nytte av å delta. Deltakerne var dermed en bred sammensatt gruppe bestående av politisk ledelse, kommunal ledelse, samt skoleeiere og -ledere, landbruksforvaltning, ansatte innenfor oppvekst og innenfor helse. Allerede før konferansestart var det veldig god stemning og deltakerne uttrykte tydelig at de satte pris på å kunne møtes fysisk.

Dag 1

Avslutningskonferansens program dag 1 var lagt opp som en generalprøve til den digitale sendingen som skulle være starten på konferansens dag 2. Imidlertid var det dag 1 mer tid til diskusjoner og spørsmål. Prosjektgruppemedlem Linn Sund, fra helse- og vergemålsavdelingen var møteleder på konferansens første dag. Åpningen av konferansen var en film som prosjektgruppen hadde satt sammen av bilder og filmsnutter fra Stall Fagerbakken som viste elevene fra Vågan på besøk på gården. Deretter holdt Landbruksdirektoratets prosjektleder for Inn på tunet-løftet, Ann-Kathrin Billing, et innlegg om nettopp Inn på tunet-løftet. Etter lunsj hold prosjektgruppens medlemmer et innlegg om Inn på tunet generelt og om arbeidet som har vært utført i pilotprosjektet. Neste post i programmet var premiere på filmen fra Hallarvik gård i Skjomen, med Marita og Trond Liljebakk fra Hallarvik gård i salen. Filmen ble meget godt mottatt.

20

Linn Sund hos Statsforvalteren i Nordland var møteleder første dag. Foto: Ingrid Roaldsen, Statsforvalteren i Nordland.

Ettersom erfaringene fra pilotkommunene er det mest sentrale i arbeidet i Inn på tunet-løftet, var det viktig å få frem disse på en god måte til deltakerne både på den fysiske delen av konferansen og på webinarer. Prosjektgruppen hadde derfor laget spørsmål som pilotkommunene skulle forberede seg på og bedt de velge én person til å representere de respektive kommunene. Erfaringene ble presentert som en samtale ledet av Julie Tangen fra helse- og vergemålsavdelingen på dag 1. Gruppen som delte erfaringer besto av Harald Andersen fra

landbruksforvaltningen i Hadsel, Linda Madsen rektor fra Sortland, Åge Bergquist fra landbruksforvaltningen i Meløy, og Veslemøy Drangevåg Oppvekstsjef Vågan.

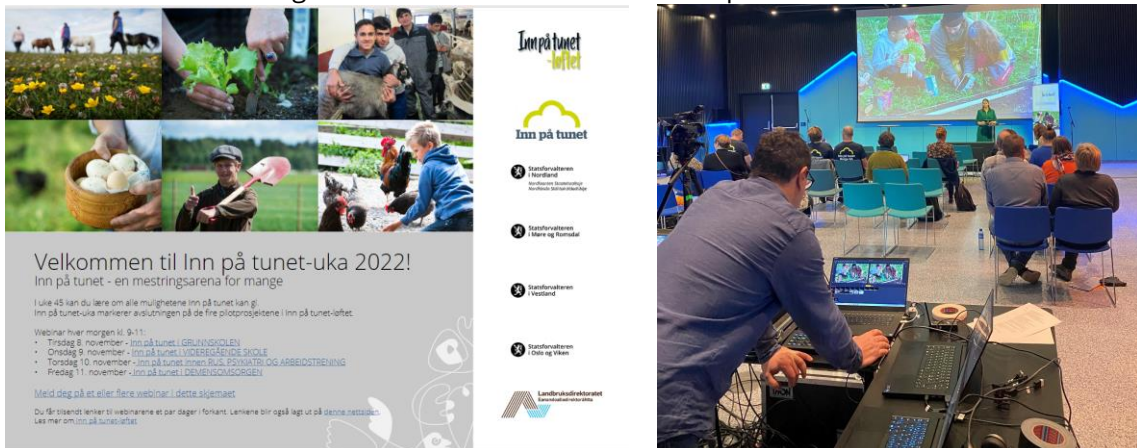
Følgeforskerne presenterte deretter foreløpige resultater fra kartleggingene som de har gjennomført i pilotkommunene. På tampen av programmet dag 1 gav vår samarbeidspartner Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringen, alle deltakerne en kule laget av ull som de kunne kjenne på og lukte på, og frembringe minner og erfaringer. Dette som et eksempel på hva Inn på tunet-gården kan bringe frem av opplevelser for elevene. I forlengelse av dette viste de filmen som de har laget som viser hvordan Inn på tunet kan kobles til fagfornyelsen i skolen, samt at de presenterte [ressursbasen der man blir å finne en egen side omhandlende Inn på tunet](#). Alt dette for å bidra til at lærerne får praktiske eksempler på hvordan Inn på tunet kan brukes inn i undervisningen.

Kathrine Pedersen og Martine Eidissen Nymo, Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringa. Foto: Emil Harjo Indsetviken, Statsforvalteren i Nordland

Dag 2

Avslutningskonferansens andre dag var delt i to, hvorav den første delen var den digitale sendingen i Inn på tunet-uka og den andre delen var workshop med tema Inn på tunet-koordinatorene. Sistnevnte er nærmere beskrevet under tiltak 8. Den digitale sendingen ble ledet prosjektgruppedlem Julie Tangen og ble åpnet av en digital velkomsthilsen fra landbruks- og matminister Sandra Borch. Deretter fulgte en hilsen fra fylkesråd for næring i Nordland, Linda Helén Haukland som hadde søkelys på hvordan Inn på tunet til elever i grunnskolen kan bidra til å forhindre frafall i den videregående skolen. Så ble det presentert en hilsen fra styringsgruppeleder Monica A. Iveland som viste til hvordan tverrfaglig samarbeid internt hos Statsforvalteren i Nordland og i kommunene er en viktig suksessfaktor i arbeidet med Inn på tunet.

Venstre: Markedsføring av Inn på tunet-uka. Høyre: Digital sending fra Svolvær. Foto: Ingrid Roaldsen, Statsforvalteren i Nordland.

Som en innledning til prosjektleders innlegg om Inn på tunet og om pilotprosjektet i Nordland, viste vi filmen fra Hallarvik gård i Skjomen. Også på webinarret var vi opptatte av å formidle erfaringene fra pilotkommunene. Denne dagen var det Emil Harjo Indsetviken, kommunikasjonsrådgiver hos Statsforvalteren som ledet samtalen med kommunene. På forhånd hadde Emil hatt samtaler med alle

deltakerne slik at de ulike kommunene presenterte ulike aspekter og erfaringer. Dette for å gi et bredest mulig bilde av erfaringer. Etter at kommunene hadde presentert sine erfaringer, fikk følgeforskerne bidra med et vitenskapelig perspektiv på disse erfaringene, med foreløpige resultater fra undersøkelsene de har gjennomført. Filmen om Inn på tunet og fagfornyelsen, innledet presentasjonen til Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringen. Som en avslutning på den digitale sendingen fikk prosjektleder for Inn på tunet-løftet hos Landbruksdirektoratet, Ann-Kathrin Billing presentere hvordan de tenker å benytte erfaringene fra pilotprosjektene til å løfte Inn på tunet inn i fremtida. Vi har fått gode tilbakemeldinger på den digitale sendingen som ble fulgt av flere hundre personer fra hele Norge. I tillegg har også en god del personer fått tilgang til opptak av webinarer som blant annet har blitt benyttet i andre arbeid med å informere om Inn på tunet.

En kuriositet som er verdt å nevne, er at i etterkant av avslutningskonferansen, på sin hjemvei, dro deltakerne fra Sortland på besøk til Stall Fagerbakken i Laukvik for å besøke tilbyder Camilla Eilertsen og lære mer om hvordan de har organisert Inn på tunet-tilbudet til elever i Vågan kommune. Dette viser viktigheten av Statsforvalterens rolle som en nettverksbygger og ikke minst at slike koblinger kommer til nytte når man også kan møtes fysisk, ikke bare digitalt.

Tiltak 11 Følgeforskning

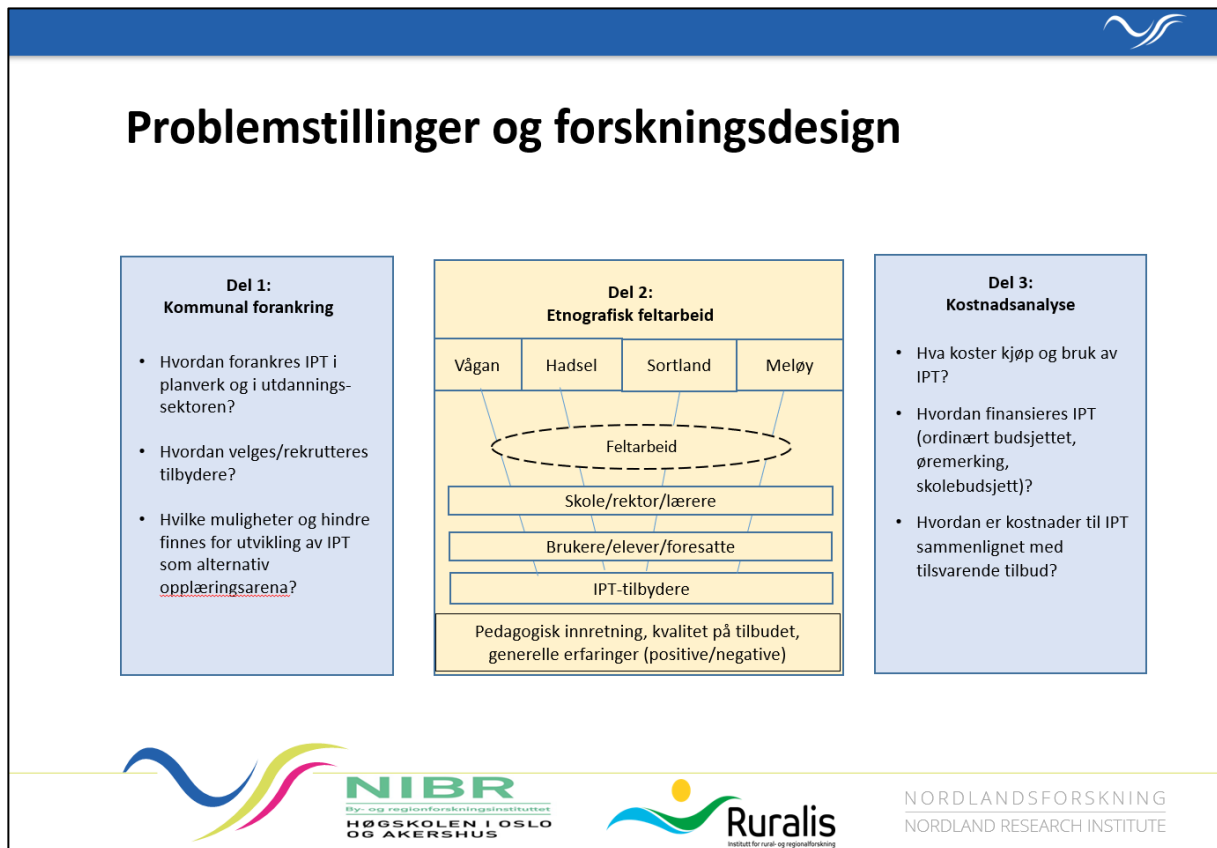
Inn på tunet i Nordlandskommunene følges av forskere fra Nordlandsforskning, NIBR og Ruralis som skal dokumentere arbeidet i pilotkommunene og svare ut problemstillingene som Inn på tunet-løftet skal gi svar på. Følgeforskningen skal fortsette frem mot skoleårets slutt i juni 2023 i tråd med arbeidet i pilotkommunene. Forskerne skal gjennomføre ytterligere kartlegginger og datainnsamlinger mellom januar og juni 2023. Spesielt skal forskerne følge Vågan kommune som har utvidet Inn på tunet-tilbudet til elever i grunnskolen, til å gjelde flere klassetrinn og flere skoler. I tillegg har Inn på tunet-tilbyder i Vågan kommune videreutviklet sitt allmennpedagogiske tilbud. Dette vil bidra til å gi bedre forskningsmessige resultater og dokumentasjon knyttet til Inn på tunet som et allmennpedagogisk tilbud. Også i de øvrige pilotkommunene vil det være utvikling som vil være interessant for følgeforskerne å dokumentere. Spesielt vil dette gjelde i de kommunene som p.t. ikke har startet med å gi et tilbud til elever, men som har fått godkjente Inn på tunet-gårder, noe som øker sannsynligheten for at dette blir et tilbud til elever i kommunen.

Følgeforskerne har i tillegg til egne kartlegginger også vært aktive deltakere på de månedlige statusmøtene og de digitale kaffekoppene. Forskerne har også hatt egne innlegg og presentert sitt arbeid og hvordan datainnsamlingen skulle foregå. I tillegg har de bidratt med faglige innlegg til deltakerne fra pilotkommunene blant annet om hvordan de kan gå frem for å forankre Inn på tunet administrativt og politisk i kommunen. Endelig rapport med resultater fra følgeforskningen vil foreligge høsten 2023 etter at pilotprosjektet er avsluttet. Imidlertid ble foreløpige resultater presenterte på avslutningskonferansen i november 2022. Disse gjengis i det følgende.

Foreløpige resultater

De foreløpige funnene av undersøkelsene ble presentert av prosjektleder Therese Andrews (Nordlandsforskning AS), Jostein Brobakk (Institutt for rural- og regionalforskning, Ruralis) og Heidi Bergsli (By- og regionforskningsinstituttet NIBR Oslo Met). Det er så langt studert fire Inn på tunet-tilbud i tre av pilotkommunene; Hadsel, Meløy og Vågan. Dette har vært både spesialpedagogiske tilbud, allmennpedagogiske tilbud og tilbud som er en del av pilotprosjektet, men som har en ekstern finansiering. Tilbudene er ulike, men har en rekke fellestrekk. To av fire gårder har tatt utgangspunkt i tradisjonell gårdsdrift, mens de øvrige har gjort sine fritidsinteresser til næringsvirksomhet. Dette gjenspeiles i kompetanse som den enkelte tilbyder har. Noen av tilbyderne har profesjonsutdanning som sykepleier, barnehagelærer, master i spesialpedagogikk o.l. Andre har utdanning som agronom eller tilsvarende. I Nordland utgjør Inn på tunet 6 % av tilleggsnæringene på gård (NIBIO, 2020). Alle gårdene som er med i studien ble godkjente mellom 2010 og 2022. Noen av gårdene har erfaring fra

grønn omsorg og/eller som fosterhjem, avlastning osv. Inn på tunet-gårdene har positive erfaringer på tvers av målgruppen og omfanget av virksomheten sin. Erfaringene viser blant annet at tilbudene bidrar til å oppfylle læringsmål innenfor flere fag og til kravene om inkludering.

Figur 3 Problemstillinger og forskningsdesign presentert av følgeforskerne på avslutningskonferansen i Svolvær, november 2022.

Forskerne har også funnet flere utfordringer knyttet til å være tilbyder av Inn på tunet. For det første er det et uklart marked, spesielt gjelder dette for tilbud som alternativ læringsarena. Bestillingene kommer direkte fra skolen og ikke via kommunen. Det er også utfordringer knyttet til at avtalene som er bestilt fra skole, barnevern og NAV, er kortvarige. Dette fører til at Inn på tunet blir sårbart som en heltidsnæring for gårdene. Sett i et fremtidsperspektiv har forskerne sett at en mulighet er å skille gårdsdriften fra Inn på tunet-virksomheten. Det er også funnet at tilbydere mente at Inn på tunet er for usikkert og gir en begrenset gevinst. De vurderer derfor å legge ned.

I sin presentasjon på avslutningskonferansen ble det vist til en tidligere studie av tilbyderes opplevelse av barrierer for grønn omsorg (Lund, Granerud og Ericsson, 2015). Disse ble i studien nevnt som byråkrati, uforutsigbarhet, mangel på samordning, brukere med ulike behov og behov for kompetansedeling og støtte. Forskerne finner noe av dette igjen i sine studier i pilotkommunene i Nordland. Resultatene i Nordland viser at organisering og forankring er viktig for utvikling av Inn på tunet i kommunene. Det er imidlertid vanskelig å skulle forankre Inn på tunet i komplekse silo-systemer i kommunene. Når oppgavene krever tverrfaglig samarbeid, er det vanskelig å trenge igjennom siloene. Enkelte kommuner har valgt å organisere sitt arbeid med en egen koordinator i pilotperioden. Forskerne finner at det er uvurderlig å ha en koordinator når man skal samarbeide på tvers av fagområder i disse siloene.

Flere av kommunene følger arbeidslagsmodellen til Kongsberg kommune, noe som formaliserer arbeidet med samordning. Resultatene fra studiene så langt i pilotkommunene, viser at visjonen og entusiasmen er til stede, men at det er vanskelig å sette dette ut i praksis. Dette på grunn av barrierer

slik som få ressurser. I tillegg ble det presentert fire målområder der Inn på tunet kan og bør forankres; 1) organisasjonsutvikling (tverrfaglig samarbeid og samskaping), 2) læringsmål, inkluderende oppvekst og folkehelse, 3) levende bygder, og 4) landbrukets utvikling/næringsutvikling. Forskerne presenterte også risikomomenter for videre suksess i arbeidet slik som fleksibilitet vs. forutsigbarhet, at tiltaket ikke legges i kommunens budsjett, eller at tiltaket blir for avhengig av enkeltpersoner.

Therese Andrews (Nordlandsforskning) presenterer de foreløpige resultatene fra følgeforskningen på avslutningskonferansen. Foto: Ingrid Roaldsen, Statsforvalteren i Nordland

En stor del av følgeforskningen knyttes til kostnadsanalyser. Det er så langt samlet inn data fra informanter og gjennom deltakelse på møter med pilotkommunene. Ytterligere data med dertil analyser vil foreligge i løpet av våren 2023. Så langt har forskerne sett på hvordan kommunene kan videreføre Inn på tunet fra pilotprosjektfasen til ordinær drift. Dette omtales som en akilleshæl. Når det gjelder de økonomiske vurderingene så må disse gjøres fra budsjettår til budsjettår. I kostnadsanalysene vil det være relativt hva som oppfattes som kostbart. Blant annet vil et Inn på tunet-tilbud som gjør utslag i budsjettet, oppfattes som kostbart. Paradoksalt nok, finner forskerne at det ikke er økonomi som er den største barrieren, men heller organiseringen, transport, skolens behov, skolens geografiske plassering og mangel på tilbydere. Når det gjelder sistnevnte, så er dette ofte kjent som «høna eller egget-problematikken». Med dette menes at kommunene mener at de ikke kan etterspørre et tilbud som ikke er tilgjengelig, i form av en eller flere godkjente tilbydere av Inn på tunet. Gårdene på sin side, ønsker at kommunene etterspør tilbudet før de går i gang med godkjenningssprosess, investeringer på gården osv. Forskerne finner likevel at pilotkommunene har kommet en lang vei i pilotperioden som har vært gjennomført.

Resultater pilotkommunene

I forbindelse med sluttrapporteringen er pilotkommunene Hadsel, Meløy, Sortland og Vågan bedt om å rapportere til Statsforvalteren i Nordland på følgende:

1. Beskrivelse av kommunen:
 - a) Antall innbyggere
 - b) Antall gårdsbruk
 - c) Antall grunnskoler og antall elever
2. Organisering av arbeidet i kommunen:

- a) Hvem har ledet arbeidet?
 - b) Hvem har deltatt i arbeidet?
 - c) Hvordan har dere jobbet?
3. Resultater
- a) Hvilke resultater har dere?
 - b) Hvilke erfaringer har dere gjort dere?
 - c) Hvilke utfordringer kommunen har møtt på når de skal kjøpe Inn på tunet-tjenester. Gjør en vurdering av kostnader og kvalitet ved bruk av Inn på tunet-tjenester sammenlignet med tilsvarende tilbud? *Merk at dette punktet er hentet fra rapporteringskravet til Landbruksdirektoratet og Inn på tunet-løftet 2*
 - d) Hva har fungert / ikke fungert?
4. Videre arbeid med Inn på tunet i kommunen
- a) Hva skal kommunen gjøre fremover i) mot sommeren 2023 og ii) etter at pilotprosjektet er ferdig?
5. 3 tips fra kommunen til andre som ønsker å utvikle et Inn på tunet-tilbud

I det følgende gjengis rapportene fra pilotkommunene samlet for hvert spørsmål slik at man kan sammenligne svarene. I tillegg er svarene oppsummert i tabellform der det har vært hensiktsmessig.

Venstre: Administrasjonen i Vågan kommune besøker Stall Fagerbakken i Laukvik. Venstre: Tegning fra en av elevene som har besøkt Stall Fagerbakken. Foto: Vågan kommune

Beskrivelse av pilotkommunene

Tabell 1 Beskrivelse av pilotkommunene basert på deres egen rapportering

	Antall innbyggere	Areal (km ²)	Antall grunnskoler	Antall elever i grunnskolen	Antall gårdsbruk i drift	Antall godkjente Inn på tunet-tilbydere (i parentes ved oppstart)
Hadsel	8 107	551	5	900	75	2 (0)
Meløy	6 209	873	6	678	56	2(3)
Sortland	10 000	722	8	1254	64	1(0)
Vågan	9 752	479	9	992	30	2 (2)

Organisering av arbeidet

Tabell 2 Oppsummering av organiseringen av arbeidet i pilotkommunene

	Hadsel	Meløy	Sortland	Vågan
Hvem har ledet arbeidet?	Prosjektkoordinator i 15% stilling	Kommunalsjef for Oppvekst, Mona Mork.	Landbruksrådgiver	Rådgiver skole- og barnehageavdelingen i 15% stilling.
Hvem har deltatt i arbeidet?	Landbruksforvaltningen sammen med oppvekstleder, samt aktuelle gårdbrukere	Kommunalsjef Oppvekst sammen med landbruksrådgiver og intern prosjektkoordinator i 20% stilling	Rektor, landbruksrådgiver, landbrukssjef, oppvekstsjef og helse- og omsorgsavdelingen	Kommunalsjef oppvekst og inkludering, rådgiver skole- og barnehageavdelingen, landbrukssjef, rektor Laukvik skole, tilbyder ved Stall Fagerbakken.
Hvordan har dere jobbet?	Gjøre IPT kjent i kommuneadministrasjon, for ordfører m.fl. Parallelt har man fulgt opp interesserte gårdbrukere med besøk på gårdene, samtaler og konkret støtte i arbeidet med å bli godkjent.	Møter med tilbyderne som presenterte gården og hva de kunne tilby.	Etablert et tverrfaglig arbeidslag mellom landbruk, næring, oppvekst og helse	Startet med at de involverte i arbeidet besøkte Stall Fagerbakken og avklarte forventninger, samt skisse for avtale. Deretter fikk lærerne besøke gården og koble besøkene på gården opp mot den nye læreplanen. Det ble underskrevet kontrakt mellom kommunene og tilbyder.

Hadsel kommune

Ved oppstart av pilotprosjektet var det lite kjennskap i kommunen om merkevaren Inn på tunet og mulighetene denne type næringsutvikling gir for både innkjøper og leverandør. Tjenester for elever med spesielle behov og klassevise besøk på lokale gårder i sommerhalvåret, har blitt benyttet gjennom flere år, men da som enkeltstående tiltak. Erfaringene har vært svært positive og det var blant annet derfor et ønske om å være med i pilotprosjektet for å utvide mulighetene.

På høsten 2021 lyste kommunen ut stillingen som prosjektkoordinator (15%) i et år. I slutten av oktober var stillingen besatt og prosjektkoordinatoren deltok på Inn på tunet-kurset som Statsforvalteren arrangerte. Det ble etablert kontorplass på Rådhuset i Hadsel, i tett samarbeid med landbruksrådgiver. Stillingen rapporterer til enhetsleder forvaltning. Arbeidet startet med å bli kjent i kommuneadministrasjonen og presentere Inn på tunet for ordfører og tjenestestansvarlige. Det ble snart klart at oppvekstsektoren var svært interessert og de har vært gode støttespillere i det videre arbeidet.

Samtidig var det viktig å følge opp de interesserte gårdbrukerne som hadde deltatt på kurset i oktober. Det er i hovedsak 3 leverandører med mulighet for flere målgrupper som brukere av Inn på

tunet-tjenester. Oppfølgingen har bestått i å besøke gårdene, ha samtaler om muligheter, og konkret støtte arbeidet med godkjenning, avklaringer med statsforvalter og stiftelsen Norsk Mat, dialog mellom tilbyder og oppvekstsjef og tilbud om deltakelse på kurs, befaringer og studietur. Én gårdbruker i kommunen var allerede i oktober 2021 godkjent Inn på tunet-tilbyder, men de har ikke per dags dato ikke etablert en konkret avtale med kommunen.

Hadsel hadde en intensjon om å samle interesserte gårdbrukere fra både Sortland og Hadsel for å etablere et nettverk. Dessverre ble det vanskelig å gjennomføre fysiske møter og samlinger pga. restriksjoner som følge av pandemien, så nettverket har ikke kommet i gang. Hadsel kommune har imidlertid erfart at både leverandører og innkjøper vil ha god nytte av et samarbeid på tvers av kommunegrensene. Prosjektkoordinatoren påpeker sin rapport til Statsforvalteren, den gode oppfølgingen og støtten fra prosjektleder hos Statsforvalteren. Løpende dialog, digitale møter med alle pilotkommuner, tilbud om deltagelse på fagseminarer og støtte i forberedelser til presentasjoner for fagfolk og politikere har bidratt på en svært god måte. I tillegg har kontakten og samarbeidet med Inn på tunet Norge SA, Stiftelsen Norsk Mat og Norsk Landbruksrådgiving vært svært nyttig.

Meløy kommune

Meløy har hatt tilbydere i mange år og Inn på tunet-ordningen er kjent helt fra da det het "grønn omsorg". Prosjektleder for piloten er Mona Mork, kommunalsjef for oppvekst. Ved oppstart var hun skolefaglig rådgiver, men er i ettertid blitt kommunalsjef. Med på laget var landbruksavdelingen og nyansatt landbruksrådgiver Åge Bergquist som ble fort involvert i prosjektet høsten 2021.

Det ble gjennomført møter med tilbyderne der de presenterte gårdene sine og hva de kunne tilby. Utfordringen er og har vært, at det er for lite struktur på bruken av Inn på tunet, som igjen gir uforutsigbarhet for tilbyderne i forhold til inntekt og investeringer. Det vil være av betydning å sikre en bedre ramme rundt ordningen slik at den blir brukt og opprettholdt.

Politisk sett er det uttrykt vilje til å formalisere en bedre struktur på ordningen slik at den kan bidra til å løse en del av samfunnsoppdraget. Administrativt er det også forståelse for å bruke ordningen, men der er utfordringer i forhold til handlingsrommet i budsjettet. Meløy rapporterer at dersom de skal lykkes, må det jobbes på tvers av sektorene i kommunen. Dette arbeidet har kommunen tatt fatt på, ved å etablere et tverrfaglig sammensatt arbeidslag, etter modell fra Kongsberg kommune.

I løpet av pilotperioden besluttet Meløy at de hadde behov for en prosjektkoordinator. Dette fordi både landbruksrådgiver og oppvekstsjefen allerede hadde travle dager, og Inn på tunet gjerne ble diskutert i tilfeldige møter i trappa, noe som ikke var gunstig. Lise Bakke ble ansatt i 20% stilling for å koordinere og strukturere arbeidet med å få etablert en bedre organisering for kjøp av Inn på tunet-tjenester. Det er utarbeidet ny landbruksplan i Meløy og Inn på tunet er tatt med i denne, under «Næringsutvikling, bosetting og rekrutering»:

«Meløy kommune har vært en del av pilotprosjektet Inn på tunet. Landbruket har et samfunnsoppdrag i form av trygg mat og produksjon av kulturlandskap. Samtidig kan det bidra til å være en lærings-arena og bidra med samfunnsbygging og forbedring av livskvalitet for enkeltmennesker så vel som hele samfunnet.»

Sortland kommune

Initiativet til deltakelse i prosjektet kom fra rektor Linda Madsen. Marina G. Pettersen, landbruksrådgiver har koordinert arbeidet i kommunen. I tillegg beskriver Sortland at gårdbrukerne June, Marit og Ronny, som alle ønsker å etablere et Inn på tunet-tilbud, har vært avgjørende å ha med. Fra starten av har også oppvekstsjef Erik Strand deltatt i arbeidet. Helse- og omsorgsavdelingen ved demensteamet har også vært involvert.

I Sortland er det satt i gang et arbeid med å etablere et tverrfaglig arbeidslag i kommunen bestående av kommunens landbruks-, nærings-, oppvekst-, og helseavdeling. Rektor Linda Madsen har informert og jobbet opp mot skolesiden i kommunen, mens Marina Pettersen har kontaktet gårdbrukere og fått disse med på kurs. Gårdene selv har sørget for deltakelse på ulike arrangementer, jobbet med å bli godkjente, samt utarbeidet konkrete planer for å få tilbudene på plass. Det er pr. i dag 2-4 gårdbrukere som er genuint interesserte i å tilby Inn på tunet. Flere av disse gir allerede et tilbud til elever med særskilte behov, uten at dette er formalisert.

I juni 2021 inviterte landbruksavdelingen to gårdbrukere med på studietur til Stall Fagerbakken i Vågan, for å møte tilbyder og erfare tilbudet på nært hold. Dette var lærerikt og interessant, og deltakerne reiste hjem med mange svar og mange nye spørsmål. Også i etterkant av avslutningskonferansen, valgte gårdbrukere fra Sortland å ta turen innom Stall Fagerbakken, for ytterligere å lære av arbeidet som de har fått til.

Vågan kommune

Ved oppstart av pilotprosjektet var det noe kjennskap i kommunen om merkevaren Inn på tunet. Helse hadde benyttet tilbudet til eldre personer med demens og oppvekst til elever med særskilte behov. Tilbakemeldingene fra brukerne var positive, noe som førte til et ønske fra kommunalsjef for oppvekst og inkludering om å være med i pilotprosjektet etter forespørsel fra Statsforvalteren i Nordland. Kommunalsjef for oppvekst og inkludering og rektor ved Laukvik skole avtalte at 1. og 2. trinn ved Laukvik skole skulle være en del av dette pilotprosjektet. Valg av skole ble gjort etter geografisk plassering, ettersom både skole og Inn på tunet-gård er i Laukvik, og det er gangavstand mellom disse. Rektor ved skolen hadde også uttrykt ønske om å få ta i bruk Inn på tunet-gården som alternativ læringsarena. Etter møte i fagstaben oppvekst, ble det bestemt at en av rådgiverne ved skole- og barnehageavdelingen skulle koordinere prosjektet, i samarbeid med rådgiver ved landbruk.

Arbeidet startet med at rektor ved Laukvik skole, rådgiver landbruk og rådgivere skole- og barnehageavdelingen besøkte Stall Fagerbakken. De ble kjent med eier, vist rundt og fikk et godt innblikk i hva gården kunne tilby av tjenester. Det ble også gjort forventningsavklaringer og skissert en avtale av samarbeidet mellom skolen og Inn på tunet-gården. Temaene til gårdsbesøkene skulle knyttes direkte opp mot den nye læreplanen, både grunnleggende ferdigheter, kompetansemål i fag og overordnet del. I tillegg ble det avtalt et møte mellom eier av gården og lærerne som skulle følge elevene på gårdsbesøk, for nærmere planlegging av gårdsbesøk.

Det er eier av gården som har utarbeidet kontrakten som kommunen har skrevet under på. Vågan kommune har ikke startet arbeidet med å lage egen rammeavtale, men har planer om å gjøre dette og da helst i samarbeid med noen av de andre kommunene som har deltatt i piloten. Det har vært viktig for piloten at kommunalsjef for oppvekst og inkludering har fulgt opp og vært tett på under hele pilotprosjektet. Hun har lagt til rette for tid og rom slik at det har vært mulig å informere og presentere pilotprosjektet i rektornettverk, på ledermøter og politiske utvalg. I tillegg har både politikere og ledere i oppvekstsektoren vært på gårdsbesøk hos Inn på tunet-gården Stall Fagerbakken.

Statsforvalterens prosjektgruppe besøkte Vågan våren 2022 for å presentere pilotprosjektet i kommunestyret. I tillegg deltok ytterligere en fra prosjektgruppa digitalt via Teams. På grunn av digitale utfordringer, anbefaler Vågan å gjennomføre fysiske møter, dersom andre ønsker å gjøre noe tilsvarende.

Rådgiver landbruk har i pilotprosjektet hatt ansvar for å følge opp interessenter for oppstart av Inn på tunet-gårder. Det er en interessant som nå er i prosess for å bli godkjent som Inn på tunet-gård. Vågan rapporterer at de synes dette er flott, i og med at beliggenheten til Inn på tunet-gårdene da vil dekke et større område i Vågan. Kommunen vil da ha en gård i øst, en i vest og en i sentrum.

Oppfølgingen fra landbruksrådgiver har bestått i samtaler om muligheter, støtte i arbeidet med godkjenning, og tilbud om deltakelse på samlinger. Alle i Vågan som har jobbet med pilotprosjektet understreker den gode oppfølgingen, velviljen og støtten fra prosjektgruppen hos Statsforvalteren. Regelmessig dialog, digitale møter med alle pilotkommunene, tilbud om fagseminarer, studietur og støtte i forberedelser til presentasjoner for fagfolk og politikere, har i sum bidratt på en svært god måte, og vært en nyttig veiviser i arbeidet lokalt i kommunen.

Resultater

Tabell 3 Oppsummering av resultatene i pilotkommunene

	Hadsel	Meløy	Sortland	Vågan
Hvilke resultater har dere?	Har fått 2 godkjente tilbydere, men er ikke i gang med et tilbud. 1 gård er i godkjenningsprosess, samt 1 til som er interessert. Oppvekstsektoren er i gang med avtaleverk. Skoleledere jobber med læreplaner og tilpasning til alternative læringsarenaer som IPT. Etablert samarbeid med Vågan. Hatt prosjektkoordinator i 15% stilling.	Fra 3 til 2 og godkjente tilbydere. Ytterligere et gårdsbruk vurderer å etablerer et IPT-tilbud. Det er etablert et arbeidslag etter modell fra Kongsberg. Det arbeides med en rammeavtale for innkjøp av Inn på tunet.	Stor sannsynlighet for 2 godkjente tilbydere i nær fremtid. Skoler m.fl. har meldt sin interesse og behov, men kan ikke garantere for kjøp.	Har to tilbydere som begge leverer tjenester til kommunen. Ny tilbyder er i gang med godkjenningsprosess. Laukvik skole har i skoleåret 2021/2022 hatt fast avtale om månedlige besøk til Stall Fagerbakken for 1.-2. trinn. Dette ble videreført skoleåret 2022/2023. Øvrige grunnskoler i kommunen har fått tilbud om ett besøk for 3. trinn i løpet av skoleåret. Godt samarbeid mellom tilbyder og lærere. Jobbes for å avsette faste midler i budsjettet til Inn på tunet.
Hvilke erfaringer har dere gjort dere?	3-4 tilbydere vil kunne gi en god match mellom tilbud og etterspørsel til elever og til personer med demens. Viktig å lytte til brukerne og deres pårørende for å optimalisere tilbudene. Ved å sørge for å få tjenesteytere og beslutningstakere ut på	Det vil være viktig å sikre en bedre ramme rundt ordningen slik at den blir brukt og opprettholdt. Etablert et tverrfaglig arbeidslag med oppvekst, helse, barnevern, tildelingskontoret og landbruk.	Ting tar tid, og det er knapphet på ressurser.	Viktig med en rød tråd mellom gårdsbesøkene og det arbeidet elevene gjør i skolen. Alle elevene skal benytte gården som alternativ læringsarena, noe som også fanger opp sårbare barn og unge.

	<p>gårdene for å se tilbudet, vil innsikten bli styrket og øke sannsynligheten for å bruke tilbudene.</p>	<p>Utarbeidet utkast til rammeavtale til det videre arbeidet.</p>		<p>Lærere og tilbyder forteller om mye motivasjon og mestring blant elevene. Elevene lærer mye uten selv å være klar over at de lærer. Stor vekt på fellesskapsfølelsen og fellesopplevelsen, noe som gir samhörighet på skolen. Viktig at administrasjon og politikere besøker gården slik at de erfarer det som elevene erfarer, noe som gir forankring.</p>
<p>Hvilke utfordringer kommunen har møtt på når de skal kjøpe Inn på tunet-tjenester. Gjør en vurdering av kostnader og kvalitet ved bruk av Inn på tunet-tjenester sammenlignet med tilsvarende tilbud? (<i>Dette er noe av det Inn på tunet-løftet skal svare på</i>).</p>	<p>Anstrengt kommuneøkonomi. Må samarbeide på tvers for å redusere kostnader. Gode diskusjoner om behov og forebyggende arbeid ødelegges av henvisninger til dårlig økonomi, pålagte oppgaver, og ressursmangel.</p> <p>Vanskelig å vurdere kostnader mot kvalitet pga. at vi ikke har hatt et aktivt tilbud.</p> <p>Utfordrende at man ikke har flere tilbud å sammenligne med, slik at man må stole på tilbydernes profesjonalitet når det kommer til å sette riktig pris.</p>	<p>Utfordringer knyttet til at det er for lite struktur i bruken av tilbudene som gir uforutsigbarhet for tilbyderne ift. investeringer og inntekter.</p> <p>Til tross for politisk vilje og administrativ forståelse for Inn på tunet er budsjetttrammene utfordrende.</p> <p>Har ikke lyktes i å tilby elever et Inn på tunet-tilbud og kan derfor ikke vurdere kostnaden opp mot tilsvarende tilbud.</p>	<p>Har ikke hatt et fullverdig tilbud som kan gi grunnlag for å vurdere kostnader og kvalitet med kjøp av IPT.</p> <p>En utfordring vi ser vil komme i Sortland er transport pga. lange avstander</p>	<p>Utfordringer knyttet til kostnader for skyss av brukere til gården, da kommunen er langstrakt og skaper betydelig reisevei. Det er vanskelig å prioritere utgifter til transport i egne skolebudsjett. Det blir viktig å løfte diskusjonen på et overordnet nivå for å imøtekomme de økonomiske sidene ved tilbudet. Skoleleder og lærerne mener at Inn på tunet er et godt supplement til ordinær undervisning, og mener at Vågan så langt kun ser konturene av hva et slikt samarbeid kan bety for elevene i et lengre perspektiv.</p>

<p>Hva har fungert / ikke fungert?</p>	<p>Samarbeid på tvers av sektorer gjennom prosjektet Bedre tverrfaglig innsats og samhandlingsreformen.</p> <p>Deltakelsen på studietur gav verdifull innsikt i mulighetene. Politikere må kjenne til mulighetene og administrasjonen må etterspørre de konkrete løsningene.</p>		<p>Gruppen som har jobbet sammen i Sortland kommune og samarbeidet med Statsforvalteren, samt samarbeidspartnerne i prosjektet.</p> <p>Har ikke fått napp hos politikere og administrasjon i kommunen foreløpig.</p>	<p>Stor vekt på fellesskapsfølelsen og fellesopplevelsen, noe som gir samhörighet på skolen.</p> <p>Viktig at administrasjon og politikere besøker gården slik at de erfarer det som elevene erfarer, noe som gir forankring.</p>
--	--	--	--	---

Hadsel

Punktene under oppsummerer resultatene i Hadsel kommune:

- ✓ To tilbydere er godkjente Inn på tunet-leverandører
 - En tilbyder har tidligere levert tjenester til kommunen og er nå i barselpermisjon
 - En tilbyder er godkjent, men har ikke kommet i gang med tjenester
- ✓ En ny tilbyder er i gang med godkjenningprosessen og forventer å tilby tjenester våren 2023
- ✓ En ny tilbyder er interessert og har planer for godkjenning i løpet av 2023
- ✓ Oppvekst sektoren i Hadsel kommune er i gang med avtaleverk
- ✓ Skoleledere jobber med læreplaner og tilpasning til alternative læringsarenaer som Inn på tunet
- ✓ Samarbeid med Vågan kommune er etablert
- ✓ Prosjektkoordinator i 15% stilling ut oktober 2022

Kommunen mener at dersom 3-4 gårder blir Inn på tunet-godkjente vil det være en god balanse mellom tilbud og etterspørsel til skoleklasser, enkeltelever og til personer med demens. Alle gårdene som er i dialog med kommunene vil på sikt kunne gi et tilbud til flere målgrupper eksempelvis via flyktningetjenesten, barnevern og NAV. Målet nå er å komme i gang med et tilbud slik at kommunen får egne erfaringer. Det kommer til å være viktig å lytte til brukerne og deres pårørende for å utvikle og optimalisere tilbudene. Hadsel håper at når tjenesteytere og beslutningstagere i kommunen kommer ut og ser fasilitetene, snakker med tilbydere og brukere blir innsikten styrket og forståelsen for verdien i tilbudene blir svært tydelig.

Mange gårdbrukere fra Hadsel, Sortland og Bø deltok på informasjonsmøte om Inn på tunet i september 2021. Statsforvalteren arrangerte møtet og Inn på tunet Nordland SA, samt Norsk Landbruksrådgiving deltok digitalt. Foto: Eirik Arntsen, Statsforvalteren i Nordland.

Kommuneadministrasjonen vil fortsatt slite med å få budsjettene til å strekke til så det er svært viktig å samarbeide på tvers for å redusere kostnader, som for eksempel til transport og ekstra tilstedeværelse for støtte og tilsyn. Det er ofte henvisning til dårlig økonomi, pålagte oppgaver og mangel på ressurser som avbryter gode diskusjoner om behov, forebyggende arbeid og prioriteringen av brukere. Interne rutiner og taushetsplikten kan også være utfordring for nært samarbeid om brukere.

Samarbeid på tvers av sektorer i kommunen er allerede på dagsorden gjennom prosjektet Bedre tverrfaglig innsats (BTI) og samhandlingsreformen. Hadsel må sikre at Inn på tunet blir vurdert som en del av løsningen. Ved to anledninger har prosjektleder for Inn på tunet diskutert dette med prosjektleder for Bedre tverrfaglig innsats i Hadsel kommune, Jenny Midgard Fillingsnes. Deltakelse på studieturen i april gav alle deltagere en verdifull innsikt i mulighetene som ligger i IPT-tjenester. Omtale, diskusjoner og framsnakking i etterkant bidrar absolutt til god deling av informasjon og erfaring. Det er en lang, og til tider tung, vei å gå for å informere tilstrekkelig mye og til mange nok, slik at det åpnes for nye muligheter. Politikere må kjenne godt nok til mulighetene, men administrasjonen må i tillegg etterspørre de konkrete løsningene.

Når det gjelder vurdering av prisen for ulike tjenester innen Inn på tunet er det åpenbart vanskelig. Hadsel har ikke andre tilbydere som er sammenlignbare og må derfor sikre at forhandlingene om pris holder et profesjonelt og riktig nivå. Godkjenningsordningen gjennom Norsk mat skal sikre kvalitet og det må respekteres. For lokalsamfunnet vil det være flere som tjener på næringsutvikling på gårdene enn om konsulenttjenester kjøpes utenfra.

Aktiviteter som er gjennomført i perioden:

- ✓ Fagseminar: Næringsutvikling landbruk 8.februar 2022
- ✓ Midtveisseminar IPT pilotprosjekt 9. og 10. februar 2022
- ✓ Fagseminar: Prissetting av IPT tjenester 18. februar 2022
- ✓ Deltatt på åpent møte i Hadsel kommune: Iddedugnad for ny oppvekstplan med påfølgende WS 24. februar 2022
- ✓ Presentasjon av IPT ved lokalt møte i Senterpartiet i Hadsel 3.mars 2022
- ✓ Studietur til Viken og Kongsberg kommune 4-6 april 2022
- ✓ Intervju av følgeforsker Heidi Bergsli
- ✓ Befaring på IPT gården Stall Fagerbakken i Vågan kommune 30. juni 2022
- ✓ Presentasjon av Inn på tunet i Hadsel Formannskap 1. september

Meløy

Ved prosjektoppstart var det 3 godkjente Inn på tunet-tilbydere som var geografisk spredt i hele kommunen. Den ene tilbyderen valgte å la godkjenningen gå ut med bakgrunn i at de har vært i en fase der bruksutbygging vurderes, men Inn på tunet-godkjenningen er per tiden under regodkjenning og tenkt som en del av videre drift. I tillegg er det et nytt gårdsbruk som har planer om å få Inn på tunet-godkjenning i nærmeste fremtid når barselperioden er over.

Det er etablert et "arbeidslag" i Meløy etter modellen til Kongsberg og deres måte å forvalte tjenesten på. Arbeidslaget er tverrfaglig sammensatt av oppvekst, helse, barnevern, tildeling og landbruk. Det jobbes med å få på plass en rammeavtale for innkjøp slik at ordningen sikres bedre for alle parter, og det sees på mulig bruk av budsjettmidler og andre muligheter for finansiering.

Gjennomførte aktiviteter:

- ✓ 10. januar 2022 ble det gjennomført et informasjonsmøte med administrasjon i Meløy som gikk på tvers av alle etater. Statsforvalteren med prosjektleder Ingrid Roaldsen, Eirik Arntsen og Julie Tangen var og presenterte den nasjonale satsningen.

- ✓ 4-6. april deltok Meløy på studietur til Viken og Kongsberg med folk fra administrasjon og politikken.
- ✓ 13. mai – etablering av arbeidslaget etter modell av Kongsberg
- ✓ Juni – Lise Bakke, prosjektkoordinator måtte avslutte sitt engasjement før prosjektperioden utløper.
- ✓ 13-14. oktober - Fagsamling Gardemoen
- ✓ 7-8. november, avslutningskonferanse i Svolvær for IPT-pilot Nordland

Resultater:

1. Meløy har fått etablert et tverrfaglig arbeidslag med oppvekst, helse, barnevern, tildeling og landbruk.
2. Det er utarbeidet et utkast til rammeavtale som skal brukes i det videre arbeidet med å gi en mer forutsigbar struktur og bruk av tjenesten.

Sortland

Med stor sannsynlighet kommer kommunen til å få to godkjente Inn på tunet-tilbydere i nær fremtid. En av disse er Sørjordet gård, som har hatt revisjon og godkjent Inn på tunet-gård fra november 2022. Dette er et stort melkebruk som drives av Marit og Ronny Hansen. Der Ronny har sitt virke på gården og Marit har nå 50% permisjon fra sin stilling som ergoterapeut for å jobbe med Inn på tunet. Skoler i kommunen, samt andre institusjoner har meldt sin interesse og behov for Inn på tunet-tilbudene, men har ikke garantert for kjøp av tjenestene.

Erfaringene i Sortland er at ting tar tid og at det er en kamp om ressursene. Ettersom skolene må stille med personale og ha ansvar for den pedagogiske planleggingen, er det få skoler som har økonomi til å kjøpe en annen læringsarena enn det skolen allerede har tilgang til. Utfordringen til gårdbrukerne er at det per nå ikke er nok forutsigbarhet i markedet for å investere tid og penger for å bli godkjent Inn på tunet-tilbyder.

Landbrukskontoret i Sortland tok med konene til to gårdbrukere som er interesserte i å starte med Inn på tunet på besøk til Vågan kommune og Stall Fagerbakken. Foto: Sortland kommune

Det fantes ikke et Inn på tunet-tilbud ved oppstart. En skole har benyttet seg av et Inn på tunet-tilbud utenfor kommunen, men kommunen har ikke oversikt over kostnader og vurderinger knyttet til dette tilbudet. Sortland har nå én godkjent Inn på tunet-tilbyder, men det er enda ikke etablert et fullverdig tilbud, der kommunen som kjøper av tjenesten kan sammenligne med tilsvarende tilbud.

Gruppen som har vært involvert i arbeidet med Inn på tunet har fungert veldig godt. I rapporten beskrives det som en gjeng veldig engasjerte medarbeidere fra ulike etater/bransjer, som har jobbet tett sammen og skapt positivitet knyttet til Inn på tunet. Gruppen har gjort gode undersøkelser av hvilke oppgaver som må løses for å tilby Inn på tunet. Gårdbrukerne har fått veldig god oppfølging fra Inn på tunet SA, Norsk landbruksrådgiving og prosjektledelsen i godkjeningsarbeidet. Sortland rapporterer at Statsforvalteren har levert på sine oppgaver og at arbeidet oppleves som godt forankret. Statusmøter og kaffekopper har vært avgjørende for kontinuitet i kommunens oppfølging. Sortland har fått mange gode innspill og erfaringer fra andre pilotkommuner, samt på samlinger, møter og studietur.

Sortland har ikke lyktes i å finne «partners in crime» i politikken eller i administrasjonen. Til tross for tett kontakt med demensomsorg, oppvekst, helse, administrasjon og politikere, samt at Statsforvalteren har gjennomført informasjonsmøte for driftsutvalget og politikere, har man ikke lyktes i å få napp. Koordinatorrollen har kommet i tillegg til øvrige arbeidsoppgaver, noe som har ført til at man ikke har hatt god nok tid til å jobbe med fora.

Vågan

Punktene under oppsummerer en del av resultatene fra Vågan:

- ✓ To tilbydere er godkjente Inn på tunet-leverandører
 - Begge leverer tjenester til kommunen
- ✓ En ny tilbyder er i gang med godkjeningsprosessen
- ✓ Laukvik skole har skoleåret 2021-22 hatt avtale om fast månedlig besøk ved Stall Fagerbakken for 1. og 2. trinn, noe som ble videreført skoleåret 2022-23. Mellomtrinn og ungdomstrinn ved samme skole skal ha ett besøk hver. De øvrige grunnskolene i kommunen har fått tilbud om ett gårdbesøk for 3. trinn i løpet skoleåret 2022-23.
- ✓ Lærerne som følger pilotprosjektet ved Laukvik skole jobber sammen med eier av gården i planlegging av mål for gårdbesøk iht. kompetansemål og overordnet del i LK-20.
- ✓ Rådgiver skole- og barnehageavdelingen har fungert som prosjektkoordinator i 15% stilling ut oktober 2022, og vil fortsette å ha et overordnet ansvar for Inn på tunet opp imot oppvekst videre fremover.
- ✓ Det jobbes for å avsette faste midler i budsjettet til kjøp av Inn på tunet-tjenester.
- ✓ Det drøftes hvordan vi kan løse utfordringene med kostnader til skyss av brukere til Inn på tunet-leverandører.

Ledere i Vågan kommune besøkte Stall Fagerbakken i desember 2021 for å lære mer om hva et Inn på tunet-tilbud er. Foto: Vågan kommune.

I pilotprosjektet har det blitt vektlagt at det skal være en rød tråd mellom gårdbesøkene og det arbeidet elevene gjør på skolen (mål i LK-20). Skolen legger opp til forarbeid og etterarbeid for hvert besøk på gården. Målet er at alle elevene på småtrinnet skal få bruke Inn på tunet gården som en alternativ og trygg læringsarena, samt at man gjennom tilrettelagte aktiviteter også kan fange opp sårbare barn og unge.

Lærerne, eier av gård og skoleleder forteller at elevene viser mye motivasjon og mestring i forbindelse med gårdbesøkene. Lærerne opplever at elevene er motiverte og interesserte når de arbeider med kompetansemål før gårdbesøk, elevene tilegner seg kompetanse om trafikkregler når de går til gården, og opplever mestring når de er til stede ved gården. Elevene lærer også når de bruker de de

opplevd på gården f.eks. til skrivearbeid, o.l. Lærerne sier videre at elevene også lærer når de kommer hjem og forteller om opplevelse på gården. I tillegg sier de at elevene tilegner seg mye kunnskap og ferdigheter uten at de er bevisst på det.

Lærerne og skoleleder sier videre at de legger stor vekt på fellesopplevelsen og fellesskapsfølelsen. Felles opplevelser gir samhørighet, og det vises godt i leken i friminuttene på skolen. Skoleleder og lærerne forteller at det å benytte seg av Inn på tunet-tjenester er et godt supplement til skolens arbeid med praktiske og varierte metoder i opplæringen, både for elever generelt og ikke minst for elever med særskilte behov. Videre så er opplevelsen av at man nå bare ser konturene av hva et slikt samarbeid kan bety for elevene i et lengre perspektiv.

Det er også et ønske fra skolen, driver av Inn på tunet-gården og koordinator for piloten at politikerne som skoleeiere skal forplikte skolene til å bruke Inn på tunet-gården som en alternativ læringsarena, og at det bevilges penger slik at det ikke skal gå utover allerede «stramme» skolebudsjett.

Det har vært viktig i forankringen at ledere og politikere har vært på gårdsbesøk, ved at disse kommer ut og ser fasilitetene, snakker med tilbyder og brukere blir innsikten styrket og forståelsen for verdien i tilbudene blir tydelig. Vi tenker også at Inn på tunet-gårdene i Vågan på sikt vil kunne møte flere målgrupper som for eksempel flyktningetjenesten, NAV, m.m. Det å få på plass en tredje inn på tunet gård i vest, vil gjøre det lettere for skolene å ta i bruk tilbudet. Da vil lokasjonen til de tre gårdene gjøre Inn på tunet-tilbudet lettere å nå for alle skolene våre.

Utfordringer i Vågan kommune er for det første knyttet til at det er en langstrakt kommune og det utgjør for noen av våre skoler betydelig reisetid å bruke Inn på tunet-leverandørene i kommunen. Dette fører til at noen skoler velger bort Inn på tunet-tilbudet da de opplever at det går for mye tid bort i reising, og at kjøp av Inn på tunet-tjenester og utgifter til transport ikke lar seg prioritere i egne skolebudsjett. En annen utfordring er knyttet til økonomi og ressurser og da blir det viktig å løfte diskusjonen på et overordnet nivå. I Vågan jobber vi for at det skal settes av en pott til Inn på tunet-tilbud, slik at kjøp av tjenester og skyssutgifter ikke går ut over allerede trange skolebudsjett. Vi er også i tenkeboksen angående kreative løsninger iht. skyssutgifter, da med tanke på samarbeid med andre sektorer iht. leie/kjøpe egen buss. Dette fordrer at øverste ledelse og politikerne er godt kjent med Inn på tunet-tilbudet, og at administrasjonen etterspør konkrete løsninger.

Aktiviteter som er gjennomført i perioden:

- ✓ Avslutningskonferanse IPT 07. og 08. november 2022
- ✓ Fagsamling Inn på tunet 13. og 14. oktober 2022
- ✓ Oppstartseminar 11 og 12. mars 2021
- ✓ Midtveisseminar Inn på tunet-pilotprosjekt 9. og 10. februar 2022
- ✓ Studietur til Viken og Kongsberg kommune 4. – 6. april 2022
- ✓ Intervju av følgeforsker Heidi Bergsli
- ✓ Besøk på Inn på tunet-gården Stall Fagerbakken i Vågan kommune for administrasjon, ledere i oppvekst, hovedutvalg for oppvekst og inkludering (3 ulike besøk)
- ✓ Presentasjon av Inn på tunet piloten av statsforvaltere i Vågan kommunestyre
- ✓ Presentasjon av Inn på tunet piloten i rektornettverk, ledermøter og for politiske utvalg (HOKI)
- ✓ Møter etter behov mellom Inn på tunet-gård og skole
- ✓ Møter etter behov mellom koordinator, kommunalsjef og eier av Inn på tunet-gård
- ✓ Digitale kaffekopper med pilotkommuner og statsforvalter
- ✓ Statusmøter for piloten med statsforvalter

Planer fremover

Hadsel

I det videre arbeidet på nyåret er det organisering og formalisering av samarbeidet mellom innkjøpere i kommunen og tilbydere som bør prioriteres. Et arbeidslag, etter modell fra Kongsberg kommune, vil være svært nyttig. Både innkjøpere og leverandører bør sammen styre fordeling av ressurser og muligheter. Plassering og oppfølging av ansvaret må konkretiseres. Ansvar for videreføring bør legges til en rolle som faktisk har kapasitet og ikke legges på toppen av eksisterende fulle stillinger. En stor risiko er da at alt arbeidet innenfor prosjektperioden blir «borte» ved overgangen til drift.

36

Tjenester på tvers av kommunegrenser vil kunne støtte forutsigbarheten for alle parter. I den sammenheng kan det være interessant å etablere et nettverk av tilbydere i flere nabokommuner. En idedugnad for et slikt samarbeid kan gjøres i løpet av vinteren.

Videre bør kommunen kunne samarbeide med frivillige i kommunen. Det er ikke alltid spesialkompetanse må være på stedet, folk med ulik bakgrunn og mye livserfaring er en stor ressurs. Andre kommuner har satt samarbeid med frivillige i system og fått til gode løsninger. Kontinuitet og forutsigbarhet er svært viktig for alle parter og har dessverre vist seg å være den største risiko for at gode tilbud faller bort og brukere ikke blir ivaretatt på best mulig måte. I den forbindelse må partene i størst mulig grad komme hverandre i møte og ha brukerne i fokus.

Meløy

Det skal gjennomføres gårdsbesøk med arbeidslaget der formålet er å se på tilbudet og ha dialog med tilbyder for å avklare muligheter og eventuelle endringer/korrigeringer, slik at det er samme forståelse av hva som er behovet og forventningene. På nyåret i 2023 blir pedagoger i 3. klasse invitert inn for å få mere kunnskap om hva Inn på tunet handler om. Det blir også invitert til workshop for å se hvordan kommunen sammen med gårdbrukere kan lage et årshjul, med tanke på at 3. klassinger får faste turer på gården i fra skoleåret 2023 /2024.

Pilotprosjektet er forlenget frem til juni 2023. Jobben forsetter videre med å trygge ordningen som eksisterer. Det skal formaliseres bedre internt i kommunen ved å få på plass en rammeavtale, slik at tjenesten lettere kan brukes av flere avdelinger som en del av oppgavene som skal løses i kommunen. Oppvekst skal i gang med kommunedel plan for oppvekst. Da skal også Inn på tunet forankres i dette dokumentet. Forankring i politiske dokumenter er et viktig stikkord med tanke på å få etablert og brukt ordningen. Det samme er budsjettarbeid, som legger føringer for neste års bruk. Det er også mulig å søke eksterne midler, men det burde vært egne midler satt av til denne type tjenester gjennom overføringene fra sentralt til kommunene.

Sortland

Frem mot sommeren 2023 er det et ønske at gårdbrukerne lager et tilbud som beskriver hva de kan tilby og til hvem. Videre må kommunen lage en handlingsplan i forbindelse med laget rundt barnet og den nye velferdstjenesteloven. Her kan det være strategisk å ha en representant fra Inn på tunet-tilbydere i en arbeidsgruppe e.l. Sortland ønsker å invitere bredt politisk og administrativt til bålcaffe/omvisning når tilbudet er i gang og både kjøper og tilbyder har fått erfaring. Kommunene ønsker fortsatt å ha kontakt med Statsforvalteren og de øvrige pilotkommunene. I tillegg vil kommunen følge opp de som ønsker å etablere Inn på tunet.

Når pilotprosjektet er ferdig vil det være et behov for å opprette en arbeidsgruppe i kommunen dersom man skal lykkes i å forankre tilbudet. Om dette blir i forbindelse med laget rundt barnet eller

annet avhenger av blant annet om Inn på tunet skal være et tiltak i kommunen eller ikke, hvilke ressurser som kan settes av og hva som kan tilbys av gårdene.

Vågan

I tiden som kommer er det arbeidet med eget budsjett for IPT-tjenester og rammeavtale som må prioriteres. Oppfølging av ansvar bør konkretiseres, og helst til noen som har kapasitet og ikke legges på toppen av eksisterende fulle stillinger. Det kan også være nyttig å etablere et nettverk for IPT med flere nabokommuner, da kanskje ved hjelp av de Regionale Kompetanse Kontorene (RKK).

Tabell 4 Tips til andre kommuner fra pilotkommunene

Tips	Hadsel	Meløy	Sortland	Vågan
1	Tilby gårdbrukere oppfølging under godkjenningsprosess evt. betale HMS kurs mm.	Forankring i politiske dokumenter og planer.	Sørg for å ha ressurser, både penger og engasjerte folk.	Forankre Inn på tunet i lokale dokumenter; kommunedelplan, handlingsplan for oppvekstreformen mm.
2	Samfunnsgevinsten må formuleres lokalt i politiske dokumenter og brukere av Inn på tunet-tjenester bør få presentere sine erfaringer for politikere, administrasjon og skoleledere.	Avstemminger mellom behov og forventninger mellom kjøpere og tilbydere.	Jobb mot politisk forankring – lytt til andres erfaringer.	Lage nettverk med Inn på tunet-tilbydere og innkjøpere, gjerne mellom kommunegrenser.
3	Utnytt ressurser fra følgeforskningen i pilotprosjektet.	Jobb på tvers av sektorer.	Tverrfaglig fokus	Utnytte resultatene fra erfaringene og følgeforskningen i pilotprosjektet. Prioritere å dra på studietur for innsikt og verdifulle erfaringer.

Gjennomførte møter med kommunene

Det har vært gjennomført regelmessige månedlige digitale møter med de deltagende pilotkommunene og erfaringskommunen siden oppstarten av pilotprosjektet. På disse statusmøtene deltok også følgeforskerne og samarbeidspartnerne, samt hele prosjektgruppen. Første halvdel av 2021 ble det gjennomført månedlige møter à to timer, der første time ble benyttet til faglige innlegg av eksterne. Blant annet bidro Kongsberg kommune med å presentere sin arbeidslagsmodell for Inn på tunet, samt at KS har presentert sitt verktøy kalt Veikart for tjenesteinnovasjon. I den andre delen av møtet gav prosjektgruppen kort informasjon, samt at kommunene gav en statusrapport for arbeidet.

Imidlertid erfarte vi at vi sjelden klarte å samle alle kommunene når møtene ble så lange, og vi valgte derfor i andre halvdel av 2021 og ha korte statusmøter à 45 minutter. Dette har ført til at alle

kommunene nå deltar på disse møtene. I tillegg har vi hatt felles uformelle møter, kalt digitale kaffekopper, én gang pr. måned. Dette har vært frivillige møter for de som har ønsket å dele erfaringer og annet fra arbeidet i kommunene.

Status erfaringskommune Bodø

Bodø kommune takket ja til invitasjonen om å være erfaringskommune for pilotkommunene i Nordland. Bodø kommune har lang erfaring med å tilby Inn på tunet som et allmennpedagogisk tilbud, i tillegg til at enkelte skoler bruker eget budsjett til å kjøpe Inn på tunet-tjenester. Bodø kommune har fire godkjente Inn på tunet-tilbydere. Bodø kommune deltok med flere representanter på oppstartseminaret i mars 2021, samt noen av statusmøtene våren 2021. Utover høsten 2021 kom det tilbakemeldinger om at Bodø kommune syntes at det ble for tidkrevende å skulle delta i pilotprosjektet. Prosjektgruppen forsøkte gjentatte ganger å få til et møte med Bodø kommune for å belyse dette nærmere, samt foreslå løsninger, uten å lykkes. Styringsgruppen har vært orientert om denne saken, og styringsgruppeleder var i kontakt med Bodø kommune, uten å lykkes i å få til et møte. Etter dette besluttet vi å avslutte samarbeidet med Bodø kommune.

Til tross for at samarbeidet ble avsluttet, har prosjektgruppa hatt et godt samarbeid med Bodin 4H-gård som også er Inn på tunet-godkjent og med Østbyen skole som kjøper tjenester hos dem. Bodin 4H-gård har bidratt inn i prosjektet både med å delta i filmen om Inn på tunet og fagfornyelsen, men ikke minst med å dele sine erfaringer på oppstartsseminaret. Når prosjektet ikke kunne tilby erfaringer fra Bodø kommune, har pilotkommunene snudd dette til noe positivt ved å være hverandres erfaringskommuner. De har gjennomført enkelte informasjonstiltak sammen, i tillegg til at de har besøkt hverandre. Sist, men ikke minst har statusmøtene og de digitale kaffekoppene vært viktige arenaer for erfaringsdeling.

Formidling

Arbeidet med pilotprosjektet har blitt formidlet bredt ut, både til de involverte i prosjektet, men også til andre som har ønsket å høre mer om arbeidet, samt der prosjektgruppen har funnet det nyttig. Det er laget en roll-up som vi har med oss når vi gjør formidlingsarbeid, i tillegg til at den har blitt benyttet når vi gjennomfører tiltak og arrangementer. Prosjektgruppemedlemmene fra de ulike avdelingene hos Statsforvalteren, samt andre medarbeidere som ikke direkte jobber med pilotprosjektet, har også vært viktige bidragsytere i å fortelle om Inn på tunet i forbindelse med oppdrag de gjør på vegne av Statsforvalteren.

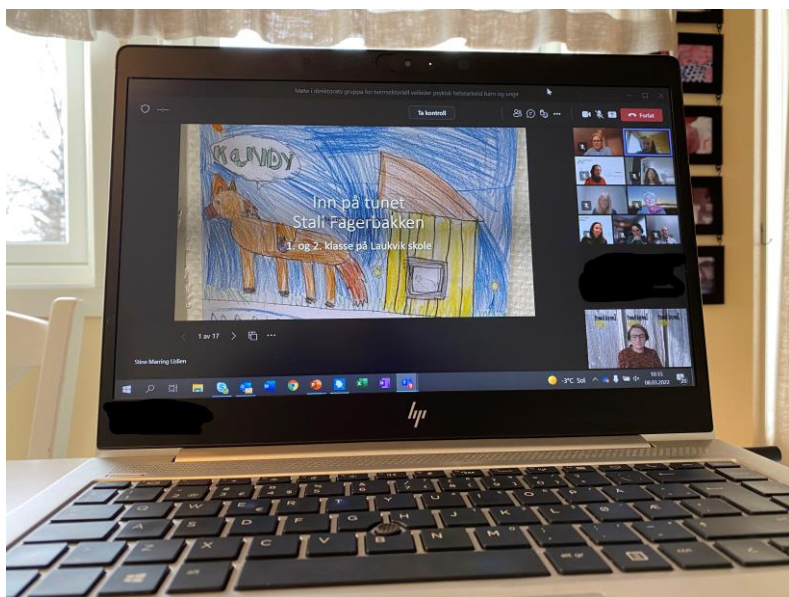
Besøk av landbruks- og matminister Olaug Bollestad, august 2021. Bilde 1 fra venstre: Olaug Bollestad, Ingrid Roaldsen, Monica Iveland og Finn Arne Almås. Foto: Eirik Arntsen, Statsforvalteren i Nordland. Bilde 2 Eirik Arntsen forteller om pilotprosjektet. Til høyre kommunaldirektør for oppvekst og kultur i Bodø kommune, Elin Eidsvik. Foto: Eirik Arntsen og Ingrid Roaldsen, Statsforvalteren i Nordland

Eksempler på noen formidlingsaktiviteter som har vært gjennomført av prosjektgruppa i pilotperioden:

- Besøk av landbruks- og matminister Olaug Bollestad på Bodin 4H-gård
- Innlegg på Statsforvalteren i Nordlands egen Oppvekstkonsferanse med ønske fra ungdommens fylkesråd at vi kommer og informerer om arbeidet til dem spesielt
- Innlegg på møte til Bondelagets Inn på tunet-utvalg
- Innlegg på Inn på tunet Nordland SA sin eiersamling
- Innlegg på mobiliseringsmøte for gårdbrukere i Narvik kommune
- Innlegg og innspills-runde på Landbruks- og reindriftsavdelingas kommunekonferanse
- Innlegg for ledere av hukommelsesteam på N.K.S. Kløveråsen
- Innlegg for deltakere av hukommelsesteam i kommunene på N.K.S. Kløveråsen
- Innlegg til det nasjonale nettverket for Leve hele livet
- Innlegg på Fagkonferanse for Inn på tunet arrangert av Inn på tunet Norge SA
- Innlegg på Høstkonferansen arrangert av Statsforvalteren i Nordland, Statsforvalteren i Troms og Finnmark og KS, for ledere i helse og omsorgstjenestene i kommunene

Veileder for barn og unges psykiske helse

Landbruksdirektoratet tok kontakt med Statsforvalteren i Nordland i begynnelsen av 2021 for å undersøke om noen fra prosjektgruppen kunne bidra inn i arbeidet med den kommende veilederen for barn og unges psykiske helse som Helsedirektoratet jobber med. Bakgrunnen for at vi ble kontaktet for å bidra, var pilotprosjektets tverrfaglige barneperspektiv. Daværende prosjektgruppemedlem Heidi Bolte deltok da sammen med Landbruksdirektoratet på møter med Helsedirektoratet om veilederen. Høsten 2021 fikk prosjektgruppen et nytt medlem Linn Sund, som er utdannet helsesykepleier. Hun er nå koblet på dette arbeidet og sammen med Landbruksdirektoratet jobber vi for at Inn på tunet kan bli et tiltak som nevnes i veilederen. 8 mars skal Linn Sund, prosjektleder Ingrid Roaldsen, og Landbruksdirektoratet, sammen med Vågan kommune, informere til helsedirektoratet om Inn på tunet. Vågans gode erfaringer både som en del av den ordinære undervisningen og til elever med individuell opplæringsplan, blir viktig å vise til i møtet med Helsedirektoratet.

Digitalt møte der Vågan kommune deler sine erfaringer med å bruke Inn på tunet til Helsedirektoratet, Utdanningsdirektoratet, BUFDIR, Husbanken og Landbruksdirektoratet. Foto: Ingrid Roaldsen, Statsforvalteren i Nordland

Økonomi

I det følgende presenteres revidert budsjett, samt regnskapsrapport pr. desember 2022. Det ble anmodet om delutbetaling fra Landbruksdirektoratet i desember 2021 på kr. 1 076 143. Ettersom pandemien har ført til at mange av tiltakene gjennomføres digitale istedenfor som fysiske samlinger, har dette ført til at prosjektet har hatt mindre kostnader enn budsjettet. Som beskrevet innledningsvis har Landbruksdirektoratet godtatt at pilotprosjektet i Nordland får fortsette arbeidet i pilotkommunene frem til skoleårets slutt i juni 2023. Dette betyr at

midlene som er til overs bl.a. som følge av at en rekke tiltak er blitt rimeligere enn først antatt, skal benyttes til det videre arbeidet i pilotkommunene. Beløpet begrenses oppad til beløpet som er innvilget hos Nordland fylkeskommune på kr 771 000. Pilotkommunene vil ikke få tildelt midlene til fri bruk, men må sende inn forslag til budsjett for aktivitetene de planlegger å gjennomføre i perioden mellom januar og juni 2023. Prosjektgruppen vil bevilge kommunene midler på bakgrunn av de planene som foreligger og hvorvidt de vurderes til å støtte opp om Inn på tunet-aktivitetene i kommunen, slik at sannsynligheten øker for at et tilbud til elever etableres og/eller videreutvikles.

I tillegg vil midlene til 1) følgeforskningen og 2) studentene også tas med i budsjettet for 2023, da dette er tiltak som ikke ferdigstilles før pilotprosjektet avsluttes i juni 2023.

Finansieringsplan

Tabellen under viser finansieringen av pilotprosjektet i Nordland.

Tabell 5 Finansieringsplan

Finansieringskilde	Kr
Pilotmidler Inn på tunet-løftet 2	3 000 000
Egenfinansiering	1 808 600
Nordland fylkeskommune	771 000
SUM	5 579 600

Revidert budsjett

Styringsgruppen vedtok revidert budsjett 12.05.2021. Endringene er gjort som følge av at tiltak 1 (Oppstartsseminaret) ble vesentlig rimeligere enn først budsjettert fordi det ble gjennomført digitalt. Midlene som var igjen ble derfor flyttet til tiltak 11 (følgeforskning), i tillegg til at det ble satt av en egen «annet post». Denne har i 2021 blitt benyttet til innkjøp av penner, tøynett og termokopper til elever og lærere i pilotkommunene. Vi har også utviklet og laget en roll-up som vi har med oss når vi snakker om pilotprosjektet.

Tabell 6 Revidert budsjett

	2020	2021	2022	Sum
Personalkostnader	44 600	882 000	882 000	1 808 600
Tiltak 1 Oppstartsseminar		53 500		53 500
Tiltak 2 Studenter MAGLU		79 000		79 000
Tiltak 3 Film om fagfornyelsen		150 000		150 000
Tiltak 4 Film om IPT-tilbyder		150 000		150 000
Tiltak 5 Inn på tunet-kurs			120 000	120 000
Tiltak 6 Midtveisseminar			243 400	243 400
Tiltak 7 Digitale ressurser KKS		50 000		50 000
Tiltak 8 Nettverk av IPT-koordinator		92 550	92 550	92 550
Tiltak 9 Avslutningskonferanse			350 000	350 000
Tiltak 10 Verktøykassa		500 000	500 000	1 000 000
Tiltak 11 Følgeforskning		650 000	650 000	1 300 000
Annet		50 000	40 000	90 000
Sum	44 600	2 657 050	2 877 950	5 579 600

Prosjektregnskap

I tabellen under presenteres prosjektregnskapet pr. desember 2022. Merk at personalkostnadene ikke er tatt med, da disse er egeninnsats i prosjektet og ikke medfører utbetalinger fra finansørerne. Imidlertid vil egeninnsatsen økes i prosjektet ettersom prosjektet vil ha aktivitet i 2023. Dette vil gi økte personalkostnader. Posten merket «Videreføring i pilotkommunene 2023» er de midlene som vi har fått godkjenning fra Landbruksdirektoratet til å benytte i pilotkommunene i 2023 begrenset oppad til finansieringen hos Nordland fylkeskommune pålydende 771 000 kr. I regnskapet er dette beregnet som differansen mellom budsjettet kostnad i de enkelte postene og regnskapet. Postene merket med * har lik sum for budsjett og regnskap fordi disse skal utbetales i 2023.

Statsforvalteren i Nordland har innvilget 3 000 000 kr fra Landbruksdirektoratet og Inn på tunet-løftet. Det ble delutbetalt i 2021 kr. 1 076 143. På bakgrunn av sluttregnskapet vil Statsforvalteren i Nordland anmode utbetalt kr 1 923 857 fra Landbruksdirektoratet i desember 2022.

Tabell 7 Prosjektregnskap

Tiltak	Revidert budsjett	Regnskap
Personalkostnader	1 808 600	1 808 600
Tiltak 1 Oppstartsseminar	53 500	50 042
Tiltak 2 Studenter ved Nord universitet*	79 000	79 000
Tiltak 3 Film om Fagfornyelsen*	150 000	150 000
Tiltak 4 Film IPT tilbyder	150 000	106 261
Tiltak 5 Inn på tunet kurs	120 000	105 368
Tiltak 6 Midtveisseminar	20 000	13 600
Tiltak 7 Digitale IPT ressurser KKS*	50 000	50 000
Tiltak 8 Koordinator	185 100	185 000
Tiltak 9 Avslutningskonferanse	150 000	194 493
Tiltak 100 Verktøykassa for kommunene	800 000	665 924
Tiltak 11 Følgforskning**	1 300 000	1 300 000
Annet	90 000	70 665
Videreføring i pilotkommunene 2023	323 400	652 712
SUM	5 579 600	5 579 600

*Kostnader kommer i 2023 derfor er beløp i budsjett og regnskap like.

**Forskerne har fått utbetalt 600 000 kr og vil få betalt 700 000 kr i 2023, derfor er beløpet likt for budsjett og regnskap.

Vedlegg

Vedlegg 1 Program Oppstartsseminar

Statsforvalteren i Nordland

Nordlaanten Staatehaaltoje
Nordlánda Stáhtaháldadiddje

42

Velkommen Inn på tunet!

Oppstartsseminar for Inn på tunet i Nordlandskommunene – nasjonal Inn på tunet-pilot

11. – 12. mars

Digitalt fra Litteratursalen,
Stormen bibliotek, Bodø

Statsforvalteren i Nordland

Eirik Arntsen
fmnoear@statsforvalteren.no

Ingrid Roaldsen
fmnoiro@statsforvalteren.no

Statsforvalteren i Nordland ønsker kommunene Bodø, Hadsel, Meløy, Sortland og Vågan velkommen til Oppstartsseminar for den nasjonale Inn på tunet-piloten *Inn på tunet i Nordlandskommunene*.

Oppstartsseminaret markerer startskuddet for Nordland sitt nasjonale Inn på tunet-prosjekt for elevene i grunnskolen. Målet med Oppstartsseminaret er å inspirere og forberede oppstarten av arbeidet i pilotkommunene og erfaringskommunen. I god tid før oppstartsseminaret har kommunene fått tilsendt et forarbeid som skal gjennomføres av kommunen før Oppstartsseminaret. Forarbeidet skal si noe om hva som er kommunens målsetting med deltakelsen i piloten, hvilke tiltak som ønskes gjennomført i kommunen, og hvilke ressurser som er tilgjengelig og hvilke ressurser det er behov fra samarbeidspartnere, prosjektgruppe m.fl.

Oppstartsseminaret er todelt, hvorav første dag skal gi inspirasjon og gjøre deltakerne kjent med prosjektet og de som er involverte. Andre dag av Oppstartsseminaret er viet til arbeid i kommunene. Med bakgrunn i forarbeidet skal det gjennomføres en digital workshop i de ulike kommunene sammen med de ressursene som det er behov for.

Vi gleder oss til å ta fatt på dette arbeidet sammen med dere.

Vel møtt Inn på tunet!

Hilsen Prosjektgruppen hos Statsforvalteren og øvrige samarbeidspartnere

Dato	Tema og foredragsholder
11. mars	INSPIRASJONSDAG
12:00	Velkommen Inn på tunet! Kunstnerisk innslag
12:05	Introduksjon ved møteleder Målet med Oppstartsseminaret og organiseringen av Inspirasjonsdagen (dag 1) og workshop (dag 2)
12:10	Hilsen fra landbruks- og Matminister Olaug Bollestad
12:15	Inn på tunet i Nordlandskommunene – ett av fire nasjonale pilotprosjekter i Inn på tunet-løftet Statsforvalterens tverrfaglige prosjektgruppe ved prosjektleder Ingrid Roaldsen og prosjektgruppede medlemmer Heidi Bolte og Julie Tangen
12:45	Hilsen fra fylkesråd for næring, Linda Helén Haukland
12:50	Gården som pedagogisk ressurs – et eksempel fra Bodin 4H-gård i Bodø kommune Intro ved 3. klassinger fra Mørkved marka skole besøker Bodin 4H-gård Intervju med daglig leder ved Bodin 4H-gård, Finn Arne Almaas
13:15	Pause
13:30	Mulighetene for Inn på tunet i Fagfornyelsen i grunnskolen Intro ved 1. klassinger fra Støver skole i Bodø Innlegg ved Oppvekst- og utdanningsavdelinga hos Statsforvalteren i Nordland ved Eirik Arntsen
13:55	INTRODUKSJON AV SAMARBEIDSPARTNERNE
14:00	Estetiske læreprosesser Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringen
14:15	Lokalbasert opplæring – gården som opplæringsarena Nord universitet ved Wenche Rønning, førsteamanuensis fakultet for lærerutdanning, kunst og kultur
14:30	Inn på tunet i MAGLU Nord Universitet ved Gisle Pettersen, Studieleder fakultet for lærerutdanning, kunst og kultur

- 14:45 Pause
- 15:00 Fra gård til godkjent Inn på tunet-tilbyder
Norsk Landbruksrådgiving Nord-Norge ved Per Drage, rådgiver
- 15:15 Samvirket Inn på tunet Nordland – et bindeledd mellom
tilbyder og kjøper av Inn på tunet-tjenester
Inn på tunet Nordland SA, ved Bente Haukås, daglig leder
- 15:30 Avslutning
Spørsmål og innspill
Praktisk informasjon til workshop dag 2

NB! Endringer kan forekomme

Dato	Tema og foredragsholder
12. mars	WORKSHOP I KOMMUNENE
08:30	Innledning til workshop i kommunene Prosjektgruppen ved Eirik Arntsen og Ingrid Roaldsen
08:45	Presentasjon av kommunene som deltar Film som viser presentasjon av pilotkommunene Hadsel, Meløy, Sortland og Vågan, samt Bodø som er erfaringskommune
09:15	Idémyldring basert på kommunenes presentasjoner Gode ideer deles og mulig utfordringer diskuteres www.menti.com eller www.slido.com benyttes til innsending av innspill, alt. Chat i Teams
09:30	Pause
09:45	Workshop kommunevis Med utgangspunkt i forarbeidet, skal det jobbes kommunevis i egne digitale møterom for å forberede oppstart av arbeidet med Inn på tunet i kommunen. Stikkord for dette arbeidet er: <ul style="list-style-type: none">- Hva er målet for kommunen med deltakelsen i piloten?- Hvordan skal kommunen nå målet? Herunder hvilke ressurser har kommunen og hvilke ressurser er det behov for, fra prosjektgruppen og samarbeidspartnere- Hvilke tiltak i verktøykassa ønskes iverksatt og når tid?
10:45	Pause
11:00	Hva skal skje i pilotkommunene og erfaringskommunen etter dette Oppstartsseminaret? Ett minutts oppsummering fra hver kommune. Innspill fra de øvrige kommunene, samarbeidspartnere og prosjektgruppen. Ønsker flere av kommunene samme type tiltak? Kan disse gjennomføres i fellesskap?
11:30	Veien videre Arenaer for erfaringsutveksling og kunnskapsdeling <ul style="list-style-type: none">- Faste digitale møtepunkter for alle kommunene?- En digital kaffekopp – uformelt møtepunkt der vi tar temperaturen på arbeidet, utveksler erfaringer og bidrar til å fortsatt inspirere hverandre- Felles Teams-gruppe e.l. for deling av informasjon?
12:00	Avslutning

NB! Endringer kan forekomme

Vedlegg 2 Program Midtveisseminar

Statsforvalteren i Nordland

Nordlaanten Staatehaaltoje
Nordlândia Stáhtaháldadiddje

Inn på tunet
-loftet

46

Digitalt Midtveisseminar for Inn på tunet i Nordlandskommunene

9.-10. februar 2022

Statsforvalteren i Nordland

Ingrid Roaldsen

fmnoiro@statsforvalteren.no

Foto: Kathrine Pedersen, Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringa

Nordlands nasjonale pilotprosjekt *Inn på tunet i Nordlandskommunene*, er allerede over halvveis i pilotperioden. Det er allerede lagt ned en solid innsats i pilotkommunene og av samarbeidspartnerne. Ett av fellestilltakene er å gjennomføre et midtveisseminar der de involverte kommunene og samarbeidspartnerne samles for å dele erfaringer og for å legge planer for siste del av arbeidet.

På grunn av smittesituasjonen, må dessverre Midtveisseminaret gjennomføres digitalt. Programmet er derfor kortet ned i forhold til opprinnelig program og tilpasset et digitalt format på Teams. Vi håper likevel å få til både faglig input til deltakerne, samt erfaringsdeling som kan være nyttig for det videre arbeidet i pilotkommunene.

Videresend gjerne invitasjon til andre i din kommune som du tenker kan ha nytte av å delta.

Merk at endringer i programmet kan forekomme!

Praktisk informasjon

Påmelding

Benytt skjemaet til påmelding. Merk at påmeldingsfrist er 7. februar.

Lenke til det digitale møtet

Lenke til det digitale Midtveisseminaret vil sendes ut på e-post dagen før.

Vel møtt!

Hilsen Statsforvalterens prosjektgruppe for Inn på tunet

Dato	Tema og foredragsholder
9. februar	<i>Møteleder Ingrid Roaldsen, Statsforvalteren i Nordland</i>
12:00	Velkommen! Landbruks- og matminister Sandra Borch
12:10	Kulturelt innslag Utvidet informasjon og/eller navn på foredragsholder og firma
12:15	Midtveisrapport fra <i>Inn på tunet i Nordlandskommunene</i> Prosjektleder Ingrid Roaldsen, Statsforvalteren i Nordland
12:30	Resultater fra følgeforskerne Følgeforskerne fra Nordlandsforskning, Ruralis og Oslo Met rapporterer fra feltarbeidet i pilotkommunene
12:45	Innkjøpsprosessen av Inn på tunet-tjenester Irene Kildebo, Advokatfirmaet Kildebo som skal bidra til å utvikle veiledningsmateriell basert på erfaringene fra pilotkommunene i Norge
14:00	Pause
14:15	«Alle elevene opplever mestring» - og flere andre erfaringer fra Vågan kommune Vågan kommune deler sine erfaringer med å tilby elever ved Laukvik skole et Inn på tunet-tilbud i samarbeid med Stall Fagerbakken
15:00	Avslutning første dag Eirik Arntsen, Statsforvalteren i Nordland

Merk at endringer i programmet kan forekomme

Dato	Tema og foredragsholder
10. januar	<i>Møteleder Ingrid Roaldsen, Statsforvalteren i Nordland</i>
08:30	God morgen og velkommen til dag 2 av Midtveisseminaret
08:35	Barnekonvensjonen og FNs Bærekraftsmål som en del av arbeidet med Inn på tunet til elever i grunnskolen Nina Skille, leder av Forum Barn og Unge, Statsforvalteren i Nordland
08:55	Estetiske læringsprosesser i Inn på tunet-tilbudet Hilde Hermansen og Kathrine Pedersen, Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringen
09:15	Pause
09:45	Innledning til gruppearbeid på tvers av pilotkommunene Nina Skille og Kathrine Pedersen
10:00	Gruppearbeid på tvers av pilotkommunene Deltakerne deles inn i grupper i egne <i>Break-out-rooms</i> på Teams
10:30	Pause
10:45	Gruppearbeid kommunevis
11:15	Hva har vi lært så langt i pilotprosjektet – Oppsummering av gruppearbeidet Prosjektgruppa, Statsforvalteren i Nordland
12:00	Avslutning – Inn på tunet er et godt tiltak til barn og unge Prosjektgruppa, Statsforvalteren i Nordland

Merk at endringer i programmet kan forekomme

Vedlegg 3 Program Avslutningskonferanse

Statsforvalteren i Nordland

Nordlaanten Staatehaaltoje
Nordlândia Stáhtaháldaddidje

50

Inn på tunet -løftet

Inn på tunet

Inn på tunet-uka (uke 45)

Sett av uke 45 til å lære av erfaringene fra Inn på tunet-løftet og arbeidet i de utvalgte pilotfylkene.

Inn på tunet-uka blir en stafett bestående av daglige digitale sendinger klokken 9:00-11:00 fra hvert av de fire fylkene med nasjonale pilotprosjekter i Inn på tunet-løftet.

Målgruppe: Kommuner, fylkeskommuner, NAV, videregående skoler, Inn på tunet-tilbydere og andre interesserte.

Tirsdag 9. november - Inn på tunet i GRUNNSKOLEN
Onsdag 9. november - Inn på tunet i VIDeregående skole
Torsdag 10. november - Inn på tunet innen RUS, PSYKIATRI OG ARBEIDSTRENING
Fredag 11. november - Inn på tunet i DEMENSOMSORGEN

- Statsforvalteren i Møre og Romsdal
- Statsforvalteren i Vestland
- Statsforvalteren i Oslo og Viken
- Statsforvalteren i Nordland
Hordalandet Sammenhengende
Kvalitetsforbedringsarbeid

Inn på tunet uka (uke 45) Avslutningskonferanse for *Inn på tunet i Nordlandskommunene*

7.-8. november 2022

Thon Hotel Svolvær

Statsforvalteren i Nordland

Eirik Arntsen
fmnoear@statsforvalteren.no

Ingrid Roaldsen
fmnoiro@statsforvalteren.no

Velkommen til den nasjonale Inn på tunet uka og avslutningskonferanse for det nasjonale inn på tunet-pilotprosjektet i Nordland; *Inn på tunet i Nordlandskommunene!*

Ettersom pilotprosjektet i all hovedsak har vært planlagt og gjennomført i en tid preget av pandemi, er det svært gledelig å ønske velkommen til en fysisk avslutningskonferanse.

Dette er et todelt arrangement:

- 1) Den fysiske avslutningskonferansen
- 2) Den digitale sendinga som skal formidle resultatene fra arbeidet i Nordland til hele Norge som en del av [Inn på tunet-løftets Inn på tunet-uke \(uke 45\)](#). Denne uka vil hvert av pilotprosjektene presentere sine resultater på hver sine dager, f.o.m. tirsdag t.o.m. fredag mellom kl. 9:00-11:00.

Som dere ser av vedlagte program, vil den digitale sendinga fra Nordland være en del av vår fysiske avslutningskonferanse dag 2, den 8. november.

Erfaringer og kunnskap fra pilotkommunene

Inn på tunet-løftet 2 har til hensikt å kartlegge hvilke utfordringer kommuner, fylkeskommuner og NAV møter når de skal ut å kjøpe Inn på tunet-tjenester. På avslutningskonferansen vil pilotkommunene dele sine erfaringer med arbeidet, samt at følgeforskerne skal presentere resultatene av sine undersøkelser i pilotkommunene. I tillegg vil vi vise både de filmene og de digitale læringsressursene som har vært laget som en del av pilotprosjektet. Avslutningsvis vil vi presentere RKK som Inn på tunet-koordinatorene, som skal følge opp Inn på tunet-arbeidet i Nordland etter at pilotprosjektet avsluttes. Vi vil også be om innspill til hvordan koordinatorene bør jobbe, for på best mulig måte bidra til at Inn på tunet blir et tilbud til flest mulig av innbyggerne i Nordland.

Målgruppe

Vi inviterer alle som har vært involvert i arbeidet i det nasjonale pilotprosjektet, til å delta på vår fysiske avslutningskonferanse i Svolvær; pilotkommunene (inntil 7 deltakere hver), samarbeidspartnere fra Nord Universitet, Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringa, KS, Inn på tunet Nordland SA, Norsk Landbruksrådgiving Nord-Norge, følgeforskere fra Nordlandsforskning, Ruralis og Oslo Met, RKK, Landbruksdirektoratet og medlemmer av styringsgruppen for prosjektet.

Øvrige som er interesserte i erfaringene og kunnskapen fra pilotprosjektet i Nordland, og de øvrige pilotprosjektene i Norge, er hjertelig velkommen til å følge [de daglige digitale sendingene i uke 45](#).

Påmelding

Meld deg på ved bruk av skjemaet. Merk at påmeldingen er bindene. **Påmeldingsfrist er 20.10.2022 kl. 12:00.**

Kostnader

Dagpakke dag 1 og dag 2, samt middag og overnatting, dekkes av pilotprosjektet. Reisekostnader dekkes for deltakere i pilotkommunene ved at den enkelte leverer reiseregning til sin kommune (arbeidsgiver) og pilotkommunen fakturerer Statsforvalteren for beløpet i etterkant. Elektronisk fakturaadresse er vårt organisasjonsnummer: 974 764 687. I tillegg skal det oppgis bestiller-referanse: 2180MTO, Inn på tunet.

Dato	Tema og foredragsholder
	FYSISK KONFERANSE
7. november	<i>Møteleder Linn Sund, Statsforvalteren i Nordland</i>
11:00	Vi ønsker velkommen med et innblikk i skoledagen på Stall Fagerbakken Film
11:10	Inn på tunet-løftet Prosjektleder Ann-Kathrin Billing, Landbruksdirektoratet
11:30	Lunsj Utvådet informasjon og/eller navn på foredragsholder og firma
12:30	Inn på tunet i Nordlandskommunene Prosjektgruppa hos Statsforvalteren i Nordland: Eirik Arntsen, Oppvekst- og velferdsavdelinga, Julie Tangen og Linn Sund, Helse- og vergemålsavdelinga, Ingrid Roaldsen, Landbruks- og reindriftsavdelinga
13:00	Hvordan gå fra å være gårdbruker til å bli Inn på tunet-tilbyder? En filmpremiere Film
13:10	Erfaringer fra pilotkommunene En samtale ledet av prosjektgruppen til Statsforvalteren i Nordland
14:00	Pause
14:20	Resultater fra følgeforskningen Prosjektleder Therese Andrews, Nordlandsforskning, forsker Heidi Bergsli, Oslo Met, forsker Jostein Brobakk, Ruralis
15:00	Hvordan koble Inn på tunet-gården opp mot undervisningen i grunnskolen? Vi viser filmen om Inn på tunet og fagfornyelsen og får en presentasjon av digitale ressurser for lærerne Katrine Pedersen, Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringa
15:30	Avslutning og praktisk informasjon i forhold til den digitale sendinga i morgen (8. november) Prosjektgruppa hos Statsforvalteren i Nordland
19:00	Middag på hotellet

Dato	Tema og foredragsholder
	DIGITAL SENDING FRA SVOLVÆR
8. november	<i>Møteleder Julie Tangen, Statsforvalteren i Nordland</i>
09:00	Åpning av Inn på tunet-uka (digital hilsen) Landbruks- og matminister, Sandra Borch
09:05	Inn på tunet kan bidra til å forhindre frafall i videregående skole (digitalt innlegg) Fylkesråd for næring i Nordland, Linda Helén Haukland
09:10	Tverrfaglig samarbeid hos Statsforvalteren i Nordland gir gode resultater for Inn på tunet (digitalt innlegg) Styringsgruppeleder for Statsforvalterens Inn på tunet-pilotprosjekt, Monica A. Iveland
09:15	Inn på tunet – ei tilleggsnæring på gårdsbruk som kan gi en bedre hverdag for mennesker i alle aldre Film
09:20	<i>Inn på tunet i Nordlandskommunene – pilotprosjektet i Nordland</i> Prosjektleder Ingrid Roaldsen, Statsforvalteren i Nordland
09:40	Erfaringer fra pilotkommunene – en samtale med representanter fra Hadsel, Meløy, Sortland og Vågan Samtale ledet av kommunikasjonsrådgiver Emil Harjo Indsetviken, Statsforvalteren i Nordland
10:10	Resultater fra følgeforskningen i Nordland Prosjektleder Therese Andrews, Nordlandsforskning, forsker Heidi Bergslå, Oslo Met, forsker Jostein Brobakk, Ruralis
10:40	Hvordan kan lærerne ta i bruk Inn på tunet-gården i sin undervisning? Film
10:45	Presentasjon av digitale ressurser for lærerne Katrine Pedersen, Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringa
10:50	Hvordan skal erfaringene fra de nasjonale pilotprosjektene løfte Inn på tunet i fremtiden? Prosjektleder Ann-Kathrin Billing, Landbruksdirektoratet

FYSISK KONFERANSE

Møteleder Eirik Arntsen, Statsforvalteren

- 11:00 Lunsj
- 12:00 Hva skjer etter at pilotprosjektet *Inn på tunet i Nordlandskommunene* er avsluttet?
RKK og Eirik Arntsen, Statsforvalteren i Nordland
- 12:30 Workshop med innspill til det videre arbeidet med Inn på tunet med RKK i førersetet
RKK og Eirik Arntsen, Statsforvalteren i Nordland
- 13:30 Avslutning og vel hjem!

Merk at endringer kan forekomme!

Inn på tunet
-løftet

GRUNNSKOLE

Referanser

Lund, I.E., Granerud, A. & B.G. Ericsson (2015). Green Care From the Provider's Perspective: An Insecure Position Facing Different Social Worlds. In SAGE Open January-March 2015: 1–10. DOI: 10.1177/2158244014568422

Prosentvis fordeling av ulike tilleggsnæringer i Nordland. Kilde: NIBIO-rapport 6/108/2020, s.37 (basert på SSB upub.)

STATSFORVALTEREN I NORDLAND

Fridtjof Nansens vei 11, Pb 1405, 8002 Bodø || sfnopost@statsforvalteren.no || www.statsforvalteren.no/nordland

